

ATSISTATYDINO KARDINOLAS A.J.BAČKIS

Balandžio 5 d. popiežius Pranciškus priėmė kardinolo Audriaus Juozo Baččio atsistatydinimą, kuris buvo įteiktas pagal kanonų teisės nuostatus, jam sulaukus 75 metų amžiaus.

Naujuoju Vilniaus arkivyskupu metropolitu paskirtas vyskupas Gintaras Grušas.

Kardinolas paskirtas Arkivyskupijos administratorium iki tos dienos, kai įvyks naujo arkivyskupo ingresas.

Arkivyskupas Grušas pradės vykdyti naujas pareigas su iškilmingomis ingresso Šv. Mišiomis, kurios įvyks Šv. Jurgio, Vilniaus arkivyskupijos globėjo šventėje, balandžio 23 d., 12 val. Vilniaus Arkikatedroje.

Vadovauti Vilniaus arkivyskupijai priimu su klusnumu

Kreipdamasis į Vilniaus arkivyskupijos tikinčiuosius ir visus šios teritorijos gyventojus,

Šv. Tėvo paskirtas į Vilniaus arkivyskupo pareigas Gintaras Grušas teigė sieksiąs aprėpti visus, ir kvietė visus kartu žengti kuriant tą vienybę, dėl kurios Kristus meldėsi Paskutinės Vakarienės metu. „Čia bus reikalingas Šv. Dvasios vedimas, kad mes visi kartu malda ir darbu galėtumėm įveikti tautinius, ekonominius, politinių požiūrių skirtumus bei savanaudiškumo pagundas, o dalindamiesi savo talentais ir kryžiais atsinaujintumėm patys ir atnaujintumėm vietinę Bažnyčią ir visuomenę“, – pabrėžė arkivyskupas G. Grušas.

Ganytojo žodžiais, jį sujaudino dėmesys Lietuvai, kad po paskyrimo savo įpėdinio Buenos Aires arkivyskupijoje, taps antruoju šio popiežiaus paskirtu vyskupu.

„Priimu šį naują siuntimą su tuo pačiu klusnumu ir viltimi, kaip esu priėmęs visus ankstesnius Viešpaties siuntimus pašaukimo kelyje, nes Viešpats

mūsų niekada neapleidžia. Nuo pirmo karto kai sąmoningai supratau ir priėmiau Viešpaties kvietimą sekti Jį kunigystės keliu, siekiau pakartoti savo „Taip“ kiekviename naujame ir nuostabiame pašaukimo posukyje – ar tai prieš 20 metų rengdamas Popiežiaus Jono Pauliaus II vizitą Lietuvoje, ar vadovaudamas Vilniaus kunigų seminarijai, ar tarnaudamas Lietuvos Vyskupų Konferencijos Generalinio sekretoriaus pareigose, ar būdamas Lietuvos Kariuomenės Ordinaru“, – laiške, kurį išplatino Lietuvos Vyskupų Konferencija teigia arkivyskupas G. Grušas.

Pasak dvasininko, Vilniaus arkivyskupija, kaip ir visa Lietuva, turėjo garbingą, bet dažnai ir skausmingą istoriją. Pastaruosius 21 metus, jai vadovaujant Jo Eminencijai kardinolui Audriui Juozui Bačkui, įvykdyti milžiniški darbai, atstatant pagrindines bažnytines struktūras, padedant vyskupijai ir Bažnyčiai visoje Lietuvoje atsigausti po ilgų komunistinės sistemos persekiojimo metų.

Prisimindamas Julijoną Steponavičių, naujai paskirtasis Vilniaus arkivyskupas pažymi, kad jis 25 metus buvo priverstas gyventi vidinėje tremtyje, atskirtas nuo savo vyskupijos ir savo tikinčiųjų.

„Kardinolo atliktuose darbuose aiškiai atsispindi Viešpaties vedimas, ir jis palieka vyskupiją žymiai tvirtesnę negu jinai buvo prieš du dešimtmečius. Esu jam dėkingas už pakvietimą dirbti Lietuvoje,

Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis. **Vilnius**, kovo 31 d. „Kristus prisikėlė! Jis gyvas! Jis yra tarp mūsų! Džiaugsmas teisilieja sveikinimu ir linkėjimu, kad ši nuostabi žinia sudytų kuo labiau išpurentoje mūsų širdies ir proto dirvoje, subrandindama gyvą tikėjimą, viltį ir meilę“, - Velyknakčio šv. Mišiose Vilniaus arkikatedroje susirinkusius sveikino kardinolas Audrys Juozas Bačkis.

ELTA nuotr.

už visus tris kunigystės laipsnių šventimus, kuriuos gavau per jo rankas Vilniaus Arkikatedroje, bei už visą tėvišką rūpestį ir globą, ne tik man, bet ir visai Arkivyskupijai“, – Lietuvos vyskupų konferencijos išplatintame rašte pažymi G. Grušas.

Kardinolą A. J. Bačkį pakeisiantis dvasininkas primena, jog šie Tikėjimo metai toliau kviečia mus visus irtis į tikėjimo gelmes, ne tik tam kad geriau pažintume mūsų tikėjimą, bet kad juo gyventumėm.

„Naujasis popiežius Pranciškus laimėjo mūsų širdis savo žmogišku nuostabi žinia sudytų kuo labiau išpurentoje mūsų širdies ir proto dirvoje, subrandindama gyvą tikėjimą, viltį ir meilę“, - Velyknakčio šv. Mišiose Vilniaus arkikatedroje susirinkusius sveikino kardinolas Audrys Juozas Bačkis.

(Nukelta į 11 psl.)

A.BUTKEVIČIUS APIE RUSIJOS PREMJERĄ

Lietuvos premjeras Algirdas Butkevičius balandžio 5 d. Sankt Peterburge tarėsi su Rusijos ministru pirmininku Dmitrij Medvedev bei teigia išgirdęs, kad rusai puikiai supranta Lietuvos apsisprendimą dėl Trečiojo energetikos paketo. Teigiamai A. Butkevičius įvertino ir D. Medvedev asmenybę.

„Vienas iš svarbių klausimų buvo energetika. Galiu pasakyti, kad pradedant kalbėti šiuo klausimu jis pats pasakė, kad jie puikiai supranta, jog tai yra Lietuvos apsisprendimas dėl Trečiojo energetikos paketo. Nebuvo keliama jokių reikalavimų, kad Lietuva pakeistų poziciją. Tik buvo priminta, kad Lietuva pasirinko pačią griežčiausią poziciją

netgi lyginant su Lenkija ir Vokietija. Bet faktiškai buvo pripažinta, kad šitas sprendimas priimtas ir tai mūsų valstybės reikalas“, - po pasitarimo su Rusijos premjeru telefonu sakė A. Butkevičius.

Lietuvos premjeras Algirdas Butkevičius (d.) ir Rusijos premjeras Dmitrij Medvedev.

Reuters

gos ketina atskirti „Lietuvos dujų“, kurių 37.1 proc. akcijų valdo „Gazprom“, veiklas – magistraliniai dujotiekiai atiteks nuo „Lietuvos dujų“ atskiriamai naujai įmonei.

Lietuva pasirinko atskirti dujų vamzdynus nuo dujų tiekėjo nuosavybės teise. Tai griežčiausia priemonė – Lietuva galėjo rinktis ir švelnesnius variantus: įkurti nepriklausomą sistemos operatorių arba tiesiog užtikrinti tiekimo ir gamybos atskyrimą. Pastaraisiais metais Rusija griežtai kritikavo Lietuvos dujų sektoriaus reformą.

Klausiamas, kokį įspūdį jam paliko pats D. Medvedev, Lietuvos premjeras buvo lakoniškas: „Jis man paliko kaip draugiško politiko, išsilavinusio, inteligentiško žmogaus įspūdį“.

Bostono valstybinėje bibliotekoje dingo lietuviškų knygų rinkinys. Tarp dingusių ir Jono Basanavičiaus „Lietuviškos pasakos“. Šios bibliografinės retenybės pasaulyje žinomi tik 9 egzemplioriai. Išleista 1898 m. „Dirvos“ leidykloje. 1900 m. Paryžiaus pasaulinėje knygų mugėje laimėjo aukso medalį. Dingo ne tik knygos, bet ištrinta ir visos žinios – tai diskriminacija lietuvių tautinei grupei Amerikoje. Paaiškėjo, kad viskas padaryta visiškai slapta.

Dvišalis premjerų lygio susitikimas vyko po trejų metų pertraukos. 2010 m. kovą Maskvoje dvišalius klausimus aptarė tuometiniai ministrai pirmininkai Andrius Kubilius ir Vladimir Putin.

ELTA

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos premjeras A. Butkevičius, Rusijos verslo žurnalui „RBK“ teigė, kad „mes nesirengiame galutinai atsisakyti atominės elektrinės statybos, bet ir neskubėsime“, ką V. Putin ir A. Lukašenka norėjo išgirsti, rašo „Lietuvos rytas“ kovo 23 d. Kovo 15-ąją Rusija suteikė Baltarusijai 2 milijardų dolerių kreditą atominės elektrinės statybai. Rusijai gera žinia, kad 50 kilometrų nuo Vilniaus nebus skubama, o ar iš viso, ar bus rengiamas projektas. Baltarusija yra gavusi ir iš Kinijos 16 milijardų dolerių energetikos projektams vykdyti. Lietuvos valstybėje naujos atominės elektrinės idėją ištiko visiška nesėkmė. Rusija nusprendė Lietuvą energetiškai izoliuoti, užblokuoti atominių elektrinių buvimu Baltarusijoje ir Karaliaučiuje. Tačiau Lietuvos Vyriausybė nesiryžta aiškiai spręsti susidariusią Lietuvai nepalankią padėtį.

Seimo kanceliarija atsikaso pateikti duomenis, kaip reprezentacijai gautus pinigus iš mokesčių mokėtojų naudoja Seimo pirmininkas ir jo pavaduotojai. Seimo statutas leidžia, kad pirmininkui ir jo pavaduotojams kiekvieną mėnesį - skirti 2,171 litą, pavaduotojams - 1,086 litus. Tačiau visuomenei neįmanoma sužinoti, kam panaudojami šie pinigai. Bet Seimo pirmininko nuomone, reprezentacijos išlaidų atskaitomybė turi būti vieša.

Lukiškių kalėjime iki gyvos galvos nuteistųjų yra 87. Iš jų - 86 vyrai ir viena moteris. Koks dviejų savo vaikų žudikės Almos Bružaitės gyvenimas tarp vyrų kalėjime, kuriame per 110 metų nebuvo nė vienos nuteistosios iki gyvos galvos? Šį mėnesį bus šešeri, kai A. Bružaitė prisipažino pasmaugusi du mažamečius sūnus. Ją kalėjime aplanko kapelionas A. Peškaitis. Ji labai laukia kunigo, gali paverkti ant kunigo peties, išsikalbėti.

Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetui konstatavus, kad siūlymas privalomai mokyti tikybos prieštarauja Lietuvos Konstitucijai, Lietuvos lenkų rinkimų akcijos atstovai teiks pataisas dėl privalomo religijos mokymo mokyklose.

Europos žmogaus teisių teismo teisėjo pareigoms kandidatuoja LR Konstitucinio Teismo pirmininkas E. Kūris, Jungtinių Tautų plėtros programos koordinatorė Lietuvoje L. Jakulevičienė ir advokatas I. Vėgėlė. Kandidatus įvertins prezidentėD. Grybauskaitė.

Velykų šventėms Palangą puošiantis kurorto Kultūros cen-

tras šiemet pritrūko pinigų - J. Basanavičiaus gatvėje išrikiuoti pernai ten stovėję kiaušiniai su tais pačiais suvalkietiškais raštais. Užpernai ant kiaušinių buvo žemaitiški raštai. Pernai jie buvo marginami Suvalkijos regionui būdingais tautodailės raštų motyvais. Kitus dvejus metus sutarta, kad margučių alėja bus skirta dzūkams ir aukštaičiams.

Lietuvos piliečių, ištekęjusių už užsieniečių, ir jų vaikų pavardės, turėtų būti rašomos originaliai, naudojant ir nelietuviškus rašmenis. Taip po susitikimo su premjeru kalbėjo Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininkė D. Vaišnienė.

Prezidentė D.Grybauskaitė pasirašė dekretus, kuriais L. Tallat-Kelpšą paskyrė Lietuvos ambasadoriumi Indijoje, E. Ignatavičių - ambasadoriumi Baltarusijoje.

Seimo valdyba uždraudė lankytojams į Seimo narių dėžutes dėti bet kokią informaciją.

Per kelerius metus Lietuvos mokyklose moksleivių sumažėjo 30 %, o pačių mokyklų - beveik trim šimtais. Švietimo informacinių technologijų centro duomenimis, šių mokslo metų pradžioje šalies bendrojo ugdymo mokyklose mokėsi 373,9 tūkst. mokinių. Palyginti su praėjusiais mokslo metais, mokinių sumažėjo 19 tūkst., arba 4.8 %, o palyginti su 2005-2006 mokslo metais - 165 tūkst., arba 31 %, praneša Statistikos departamentas. Pernai rudenį į pirmą klasę atėjo 27 tūkst. vaikų, arba 0.4 % mažiau nei 2011 metais. Šių mokslo metų pradžioje pradinėse 1-4 klasėse mokinių skaičius sumažėjo 2,4 tūkst. (2 %.), palyginti su 2011-aisiais, o palyginti su 2005-2006 mokslo metais - 42 tūkst. arba 28 %.

KARAS GALI ĮSIPLIEKSTI „ŠIANDIEN ARBA RYTOJ“

Šiaurės Korėja balandžio 4 d. dramatiškai padidino įtampą savo karinga retorika, perspėdama, kad patvirtino branduolinio smūgio prieš taikinius Jungtinėse Valstijose planus.

„Sprogimo momentas sparčiai artėja“, - nurodė Šiaurės Korėjos kariškiai, perspėdami, kad karas gali įsipliekti „šiandien arba rytoj“. Naujausi Pchenjano pareiškimai nuskambėjo tuo metu, kai Washington suskubo stiprinti priešraketinę gynybą Ramiojo vandenyno regione, ruošdamasis pasiųsti sausumoje dislokuojamas raketų gaudykles į Guamą ir pasiųsdamas du „Aegis“ klasės eskadrinius minininkus į šį regioną.

Didelė įtampa taip pat jaučiama prie smarkiai įtvirtintos Šiaurės Korėjos sienos su Pietų Korėja, kai izoliuotas komunistinės šalies vado Kim Jong Uno režimas uždraudė pietų korėjiečiams patekti į Seulo finansuojamą pramonės kompleksą, esantį netoli sienos.

Pranešime, kurį paskelbė Šiaurės Korėjos valstybinė naujienų agentūra KCNA, Korėjos liaudies armijos generalinis štabas perspėjo Washington, kad JAV grasinimai bus „sutriušinti ... pažangiausiomis mažesnėmis, lengvesnėmis ir įvairesnėmis branduolinių smūgių priemonėmis“.

„Mūsų revoliucinių ginkluotųjų pajėgų negailestinga tokio pobūdžio operacija buvo galutinai išnagrinėta ir patvirtinta“, - sakoma pranešime.

Praeitą mėnesį Šiaurės Korėja grasino suduoti „prevencinį“ branduolinį smūgį Jungtinėms Valstijoms, o praeitą savaitę jos aukščiausioji armijos vadovybė įsakė paskelbti kovinę padėtį strateginių raketinių pajėgų daliniuose.

Kita vertus, nors Pchenjanas yra sėkmingai išbandęs savo branduolinius užtaisus, dauguma žinovų teigia, kad ta šalis dar nėra pajėgi pasigaminti pakankamai lengvų kovinių galvučių, kurias galėtų nešti

Naujasis Kinijos komunistų partijos vadovas ir valstybės prezidentas Xi Jinping savo pirmuoju vizitu pasirinko Rusiją, kurį rusų garbės sargybos kariai pagerbia Maskvos oro uoste.

AFP

JAV Gynybos sekretorius Chuck Hagel ir Jungtinio kariuomenės štabo viršininkas generolas Martin E. Dempsey Pentagone nuolat tariaisi kaip sumažinti išlaidas, kuriame dirba maždaug 800,000 tarnautojų.

AP

balistinės raketos, pajėgios smogti JAV teritorijai.

Jungtinės Valstijos paskelbė keliančios savo pažangią priešraketinės gynybos sistemą į Ramiajame vandenyne esančią Guamo salą. To imtasi Šiaurės Korėjai toliau laikantis karinės retorikos, skelbia bbc.co.uk.

Šiaurės Korėja pastarosiomis savaitėmis nuolat grasina atakuoti taikinius JAV ir Pietų Korėjoje.

Pranešimas išplatintas tuo metu, kai JAV gynybos sekretorius Chuck Hagel pareiškė, jog Šiaurės Korėja yra „reali ir aiški grėsmė“ Jungtinėms Valstijoms ir jos sąjungininkams.

Balandžio 4 dieną, Pchenjanas vėl neleido pietų korėjiečiams patekti į bendrą Kesongo pramoninę zoną, esančią 10 kilometrų nuo Šiaurės Korėjos sienos. Tai jau antra diena, kai Šiaurės Korėja blokuoja sienos kirtimo punktus.

Kitame pranešime Šiaurės Korėja pagrasino uždaryti Kesongo kompleksą, „jeigu Pietų marionečių konservatorių grupė ir jos žiniasklaida toliau šmeiš [mus]“.

JAV Gynybos departamentas balandžio 3 dieną, paskelbė, kad artimiausiomis savaitėmis perdislokuos savo THAAD sistemą (Terminal High Altitude Area Defense System), kuri skirta atkirsti vidutinio nuotolio raketą iš labai didelio aukščio.

Pentagonas pranešė, kad priešraketinės gynybos sistema bus perkelta į Guamą ir pavadino tai „atsargumo žingsniu

stiprinant mūsų regioninės gynybos pozicijas prieš Šiaurės Korėjos regioninių balistinių raketų grėsmę“. „Jungtinės Valstijos išlieka budrios Šiaurės Korėjos provokacijų akivaizdoje ir yra pasirengusios ginti JAV teritoriją, mūsų sąjungininkus ir mūsų nacionalinius interesus“, - pridūrė Pentagonas.

Priešraketinės gynybos palaikymo grupės pirmininkas Riki Ellison *BBC* sakė, kad Pentagono sprendimas pagreitinti priešraketinės gynybos sistemos perkėlimą pažymi tai, kaip rimtai Washington traktuoja Pchenjano grasinimus, tačiau šis žingsnis turėtų būti vertinamas tik kaip gynybinis veiksmas.

INDĖLIAI KIPRE BUS APMOKESTINTI DAUGIAU, NEI BUVO PLANUOTA

Didelių indėlių turėtojai didžiausiame Kipro banke praras daugiau, negu buvo tikėtasi. Apie tai, remdamasis anoniminiu šaltiniu, praneša „Reuters“.

Kovo 30 d. buvo paskelbtos sąlygos, kuriomis „Bank of Cyprus“ indėlininkams bus nuskaičiuotas vienkartinis privalomasis mokestis. Manoma, kad jie gaus banko akcijų, kurių vertė sieks 37,5 proc. indėlio sumos, jei toks indėlis siekia per 100 tūkst. eurų, t. y. vienkartinis mokestis sudarys 62,5 proc. Likusi indėlio dalis nebus išmokėta niekada.

Dėl griežtėjančių finansinės pagalbos sąlygų Kipras nustos būti finansiniu užutekiu kapitalui iš užsienio. Tai paveiks šalies ekonomiką ir padidins nedarbą. Anksčiau pareigūnai kalbėjo, kad mokestis sieks 30-40 proc. indėlių sumos. 22.5 proc. didesnių nei 100 tūkst. eurų vertės indėlių turėtojams nebebus mokamos palūkanos, dar 40 proc. bus mokamos palūkanos tik tuo atveju, jeigu finansiniai banko reikalai patisisaisys.

Indėliai, kurie nesieks 100 tūkst. eurų, bus apsaugoti pagal šalies indėlių apsaugos garantiją.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

MŪSŲ TURTA

Lituanistikos tyrimo ir studijų centras Čikagoje yra didžiausias už Lietuvos ribų. Čia saugojama viskas, kas yra susiję su užsienio lietuvių veikla.

Centro steigėjų tikslas buvo ir dabar yra išsaugoti lietuvių istorinę, archyvinę, mokslinę ir kultūrinę vertę turinčią medžiagą. Sujungus organizacijas į vieną mokslo ir kultūros vienetą tapo lengviau plėsti tą veiklą, rinkti ir dalintis žiniomis bei atlikti tyrinėjimus.

Kovo 24 dieną ši institucija paminėjo savo veiklos trisdešimt metų Jaunimo centre, Čiurlionio galerijoje, kai gausiai susirinkusieji išklausė akademiškai paruoštą programą ir apžiūrėjo kruopščiai paruoštą parodą, pavyzdlingai rodančią per 30 metų centre sukauptą mums labai svarbią medžiagą.

Šiuo metu milžinišką lietuvių archyvinį turtą saugoja ir vis telkia Centras, kuriame veikia šie skyriai:

Pasaulio lietuvių archyvas;
Pedagoginis lituanistikos institutas;
Lituanistikos institutas;
Žilevičiaus-Kreivėno muzikologijos archyvas;
Jono Dainausko biblioteka ir archyvas;
Dr. Tomo Remeikio politinių mokslų biblioteka;
Lietuvių medicinos muziejus ir archyvas;
Dr. Stasio Budrio lietuvių foto archyvas;
Lietuvių genocido tyrimo centras Amerikoje;
Ramovėnų laisvės kovų muziejus;
Periodinių leidinių skyrius;
Vaizdinių-garsinių priemonių skyrius;
Lietuvių dailiojo meno institutas;
Lietuvių muziejus.

Šia proga dera prisiminti mūsų archyvų pradžią Amerikoje. 1949 metais atvykęs į Čikagą pedagogas Vincentas Liulevičius ne tik dėstė lituanistinėse mokyklose, steigė jas, suredagavo Užsienio lietuvių istorinę medžiagą - 5 knygas. Savo straipsniuose ragino visų lietuvių organizacijų, draugijų, klubų ir parapijų vadovus turimą archyvinę medžiagą saugoti, neišmesti į šiukšlių dėžes, bet pradėti siųsti į šalia Jėzuitų vienuolyno esantį namelį.

1951 metais buvo įkurtas Pasaulio lietuvių archyvas, kuriam vadovavo Vincentas Liulevičius. Vėliau archyvo vadovas buvo rašytojas Česlovas Grincevičius. Taip prasidėjo archyvų telkimas, kurį dar vėliau perėmė Lituanistikos tyrimų ir studijų centras. Mes didžiojames, kad archyvas Amerikoje veikia 62-jus metus.

Dabar Lituanistikos tyrimo ir studijų centre turima medžiaga naudojasi ne vien tik lietuviai studentai iš Lietuvos, bet ir iš viso pasaulio, kurie savo studijoms randa reikalingų žinių disertacijoms, o dažnai ir knygoms. Centras yra išleidęs 50 mokslinių veikalų - knygų, kurių viena - William Urban „Tannenberg and After” gavo pasaulinį pripažinimą, nes įrašyta į 30 geriausių pasaulyje išleistų istorinių knygų sąrašą.

Lituanistikos tyrimo ir studijų institucijos 30-ties metų veiklos šventėje sveikino Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, Lietuvių Fondo Tarybos pirmininkas Marius Kasniūnas, JAV LB Krašto valdybos pirmininkė Sigita Šimkuvienė, LB Archyvų komiteto pirmininkė Dalė Lukienė.

DAR VIENAS ANTANO ŠILEIKOS „ISTORINIS” ROMANAS

Nijolė Bražėnaitė-Lukšienė-Paronetto

Nijolės Bražėnaitės-Lukšienės-Paronetto – legendinio partizanų vado Juozo Lukšos-Daumanto žmonos įspūdžiai perskaičius Antano Šileikos romaną „Underground” (Pogrindis).

Antanas Šileika parašė knygą pagal Juozo Lukšos ir mano, Nijolės Bražėnaitės-Lukšienės-Paronetto, gyvenimą, santykį ir vedybas tuo metu, kai jam teko po savaitės vedybinio gyvenimo grįžti į Sovietų okupuotą Lietuvą rinkti JAV žvalgybai informacijos bei toliau su Lietuvos partizanais kovoti už Lietuvos nepriklausomybę.

Visa pirmoji romano „Underground” dalis, tai daugiausia tiesioginis Juozo Lukšos memuarų „Partizanai” apie Lietuvos partizanų ginkluotą pasipriešinimą Sovietų Sąjungai perrašinėjimas. Reikia pripažinti, kad Juozo Lukšos aprašymai yra vaizdingesni, kupini idealizmo, teigiamų emocijų ir tikėjimo savo bendražygių pasiaukojimu tėvynei, **ko trūksta romane.**

Stebina tai, kad autorius leido sau akivaizdžiai „pasiskolinti” ištisas ištraukas iš „Partizanų” jas mažai tepakeisdamas. Palyginus „Underground” su anglišku „Partizanų” vertimu („Forest Brothers”, vert. Laima Vincė) akivaizdu, kad autorius, kurdamas „Undergound” iš esmės rėmėsi Juozo Lukšos memuarais.

Taigi daugiau negu atsitiktinumas, kad mano išgyventa istorija – susipažinimas su Juozu Paryžiuje, dvejų metų susirašinėjimas laiškais, mūsų santuoka ir Juozo pasiryžimas grįžti į Lietuvą, save aukojant, tapo pagrindine „Underground” tema, nors ir iškraipyta.

Todėl aš, Nijolė Bražėnaitė-Lukšienė-Paronetto, **jaučiu turinti teisę ir pareigą, išsaugant Juozo Lukšos atminimą, viešai išreikšti savo nuomonę apie A. Šileikos romane pavaiduotą pogrindį, pasipriešinimo dvasią ir neteislingus istorinius faktus bei aplinkybes.**

Noriu atkreipti dėmesį į iškreiptą santykio tarp jo sukurtos Monikos ir Luko

interpretaciją, nes, panašu, kad jis pirštu rodo į mano ir Juozo Lukšos santykius. Taip pat jaučiu pareigą išsaugoti Mortos Linkutės atminimą. Ji buvo drąsi moteris, kovotoja už Lietuvos nepriklausomybę, daug savo gyvenime kentėjusi nuo NKVD, ištremta į Sibiro lagerį ir ten žiauriai iškankinta, reikalaujant, kad išduotų Juozą Lukšą.

A. Šileikos romane Mortą Linkutę vaizduoja herojė vardu Elena, ji – Luko meiluzė. Tačiau Morta Linkutė Juozo Lukšos meiluzė niekada nebuvo. Tai yra atskleista pokalbiuose su Puskunigiu, išspausdintuose „Kauno dienoje” Lietuvai atkūrus nepriklausomybę.

Man labai sunku patikėti, kad rašytojas gali rašyti apie tikrus istorinius žmones ir sukurti „istorinį” romaną, kuris taip nutolęs nuo tikrovės. Visos tos sukurtos istorijos apie Moniką ir Luką tiesiog neįmanoma įsivaizduoti, nes mano santykis su Juozu Lukša vyko daugiausia rašant vienas kitam laiškus. Tuo metu, kai bendravome, sirgau rimta liga ir metus su puse praleidau ligoninėje bei sanatorijoje.

A. Šileika vaizduoja Juozą Lukšą (Luką), atvykusį į Vakarus ne su misi-ja, bet kaip asmenį, norintį skaityti viešas paskaitas Vokietijos išeivių publikai, atmetus galimybes bendradarbiauti Lietuvos naudai su britų ir prancūzų žvalgybomis. Iš tikrųjų Juozas Lukša turėjo gyventi ir elgtis Paryžiuje labai slapta, nuolat keisti savo gyvenvietes, kad nebūtų lengvai susektas NKVD voratinklio Vakaruose. Juozo Lukšos gyvenimas Vakaruose buvo veikslaptas. Išskyrus labai siaurą grupę žmonių (VLIK’o atstovų, dr. Stasio Bačkio ir Jono Pajaujo), su kitais bendrauti jis negalėjo.

Romane A. Šileikos herojus Lukas grįžta į Sovietų

okupuotą Lietuvą asmeniniais sumetimais – ieškoti savo pirmos žmonos (Elenos). Iš tikrųjų Juozas Lukša sugrįžo į Lietuvą, paaukojęs asmeninę laimę su manim, bet su mano nuoširdžiu paskatiniu ir palaikymu (tai matyti iš mūsų korespondencijos, išsaugotos nuo tų laikų ir išleistoje knygoje „Laiškai Mylimosioms”), toliau tęsti kovą kartu su Lietuvos partizanais ir kartu atlikti misiją JAV žvalgybai.

Jis vadindavo Lietuvą savo pirmąja žmona. Šis jo pasakymas buvo poetinė metafora, kuria mano vyras norėjo išreikšti, kad jam kaip ir daugeliui kitų partizanų meilė tėvynei buvo, ir privalėjo būti, stipresnė negu asmeninė meilė žmonai arba draugei. **Todėl A. Šileikos žemiška ir ciniška Juozo Lukšos metaforos interpretacija – paprasčiausiai didžiulė nepagarba jo ir visu partizanų atminimui.**

Yra puikių rašytojų, tokių kaip Rūta Šepetys, kuri parašė pasaulinio lygio rimtą istorinį romaną ir sugebėjo perduoti to laikmečio kančią ir dvasią. A. Šileikos knygoje nejaučiama nė trupinio bet kokio idealo susijusio su dvasia, kurią jautė tikri partizanai kovodami už Lietuvos laisvę.

Mane nustebino, kad yra žmonių, kurie galvoja, kad knyga „Underground” turėtų tapti pagrindu filmui, kurį esą reikėtų rodyti Lietuvos mokyklose. Ką tie mokiniai, pamatę tokį filmą, išmoks apie *tikrą* pogrindžio dvasią, kuri buvo tuo metu Lietuvoje?

Galų gale tikras rašytojas, romanų kūrėjas, rašydamas apie tikrus istorinius įvykius ir istorinius žmones, žinodamas, kad kai kurie iš jų dar gyvi, o kiti turi palikuonių, turėtų labiau pasistengti suvokti jų gyventą istorinį laikotarpį, pajusti jo dvasią, tuo metu konkrečių žmonių darytus pasirinkimus ir tų žmonių pasaulėžiūrą.

Man labai gaila, kad A. Šileika savo kūryboje pasavivaliavo ir parašė romaną, gerokai nutolusį nuo tikros istorijos, pavadino jį „istoriniu” romanu ir net išdrįso savo knygos reklamoje paskelbti, kad romanas parašytas pagal tikrus įvykius.

Linkėčiau autoriui prieš rašant kitą „istorinį” romaną labiau įsigilinti į jo pasirinktą medžiagą bei pasistengti geriau pajusti laikmečio dvasią ir aplinkybes.

Bernardinai.lt

Raštu pasveikinimą atsiuntė Lietuvos M. Mažvydo bibliotekos direktorius prof. dr. Renaldas Gudauskas. Su M. Mažvydo biblioteka Lituanistikos tyrimų ir studijų centras turi nuolatinį ryšius.

Šventėje trumpai kalbėjo studijų centro valdybos pirm. dr. Augustinas Idzelis. Išsamų pranešimą „LTSC trisdešimtmetis ir mokslo svarba išeivijos lietuvių gyvenime” skaitė Centro Tarybos pirm. dr. Robertas Vitas, kurio gausiai susirinkę klausėmės su didžiausiu dėmesiu ir nenorėjome, kad jis baigtų kalbėti apie lituanistinių studijų centro istoriją.

Būtų verta, kad kada nors tokia paroda būtų suruošta didžiulėje salėje, kad galėtume pamatyti daug daugiau čia turimų neįkainojamos vertės sukauptų vertybių.

S. Tūbėnas

POKALBIS SU RAŠYTOJA RŪTA ŠEPETYS

Europarlamentarės Radvilės Morkūnaitės–Mikulėnienės iniciatyva Europos Parlamente pristatytas lietuvių kilmės rašytojos Rūtos Šepetys istorinis romanas „Tarp pilkų debesų”.

Plataus pripažinimo sulaukusio romano autorė susitikimo Europos Parlamente metu pakvietė prisiminti ir savo šeimų istorijas, gyvai pasakojo apie knygos atsiradimo aplinkybes, ilgą knygos kelią į skaitytoją ir skirtingas romano interpretacijas įvairiose pasaulio šalyse.

„Rūtos Šepetys dėka, skaudi, bet viltinga pagrindinės romano veikėjos Linos ir jos šeimos, deportuotos į nežmoniškas sąlygas prie Laptevų jūros, istorija įtraukė daugybę skaitytojų visame pasaulyje. Tai ne tik puikiai įvertintas

literatūros kūrinys, tačiau ir vienas iš būdų neleisti užmiršti pasauliui kas vyko už Geležinės uždangos atsidūrusiose okupuotose Europos valstybėse”, – pradėdama susitikimą su romano autore sakė Radvilė Morkūnaitė.

Pasak rašytojos, romanas „Tarp pilkų debesų” – tai kančios ir vilties istorija, atspindinti ir tapatybės, ir meilės, ir patriotizmo, ir tvirtybės temas. Nepakeliamų gyvenimo aplinkybių ir didžiulių praradimų akivaizdoje atsiskleidė gražiausios žmogaus prigimties savybės – meilė, užuojauta, kilniadvasiškumas. R. Šepetys teigimu, meilė plačiąja prasme buvo didžiausias žmogaus dvasios stebuklas ir stipriausias Baltijos ginklas kovoje už gyvenimą ir laisvę.

Lietuvių kilmės rašytojos Rūtos Šepetys (k.) ir europarlamentarės Radvilės Morkūnaitės-Mikulėnienės pokalbis Europos Parlamente.

„Vien iš Lietuvos sovietinė valdžia deportavo šimtus tūkstančių žmonių, dažniausiai net nepateikusi jiems jokių kaltinimų. Tarp jų atsidūrė ne mažiau nei 32 tūkstančiai kūdikių ir vaikų iki 16 metų. Linos istorija apibendrina ir leidžia įsijausti į daugybę realių tragedijų, asmeninių

istorijų, kurių dauguma taip ir liko nepapasakotos, nutildytos Sibiro sniegynuose. Mano įsitikinimu, ši knyga yra puikus būdas pasaulio jaunimui suprantama kalba liudyti sudėtingus ir skaudžius nesenos istorijos įvykius”, – pažymėjo europarlamentarė R.Morkūnaitė.

Lietuvių kilmės JAV rašytojos žymiausias romanas – „Tarp pilkų debesų”, pasakojantis apie lietuvių tremtį į Sibirą Antrojo pasaulinio karo metais, išgarsėjo visame pasaulyje. Jis pateko į „New York Times” bestselerių sąrašą, išverstas į 26 pasaulio kalbas net 43 šalyse.

www.morkunaite.lt

AR VAKARŲ RADIOJOS STOTYS APGAVO MŪSŲ PARTIZANUS?

Vienas iš gyvybingiausių lietuvių istorinės sąmonės mitų – plačiai paplitęs manymas, kad Vakarų valstybės suvedžiojusios ir apgavusios mūsų partizanus. Esą per „laisvojo pasaulio” radijo stotis sklido raginimai kovoti, žadant greitai ateisiančią paramą, tuo tarpu ji taip ir neatėjo. Tačiau istoriniai tyrimai rodo ką kita.

Istorija yra žavi disciplina vien dėl to, kad joje griaujami žmonių galvose nusistovėję mitai. Vienas iš labiausiai paplitusių mitų Lietuvoje – kad Vakarų radijo stotys apgaudinėjo mūsų partizanus, ragindamos juos kovoti, kiekvienais metais žadėdamos „jau netrukus” ateisiančią pagalbą.

Iš tikrųjų tokio raginimo niekada nėra buvę – visų pirma dėl objektyvių priežasčių. Pasigilinkime.

Penktajame dešimtmetyje radijo laidas į sovietinę Lietuvą transliavo keturios Vakarų radijo stotys: *Vatikano radijas, BBC, Amerikos balsas ir Laisvės radijas*.

Vatikano radijas laidas lietuvių kalba pradėjo transliuoti 1940-ųjų lapkričio pabaigoje. Transliacijos vėliau buvo nutrauktos ir atnaujintos 1946-ųjų birželį. Rezistencijos laikotarpiu šios radijo laidos lietuviškai vyko nereguliariai, buvo gana trumpos, o jose daugiausia

kalbėta apie tikybos reikalus.

Didžiosios Britanijos radijo stotis *BBC* į Sovietų Sąjungą pradėjo transliuoti 1948-aisiais. Laidos vyko rusų kalba. Šią radijo stotį net sovietų propaganda pripažino esant pačią objektyviausią. Būdama Didžiosios Britanijos užsienio politikos įrankis, *BBC* stengėsi klausytojams pateikti tik faktus, nesuteikdama jiems jokio emocinio atspalvio. Šios radijo stoties transliacijose į sovietinę erdvę sąmoningai niekada nebuvo idealizuojama praeitis, o rinkdami medžiagą *BBC* žurnalistai niekada nesiremėdavo cenzuruota vietine spauda. Kaip ir egzilinėmis vyriausybėmis kaip moralinės valdžios šaltiniu.

1942 metais transliacijas pradėjęs *Amerikos balsas* išeivių iš Lietuvos dėka lietuviškai prabilo 1951-ųjų metų vasario 16 dieną. Šią radijo stotį, pripažintą oficialiu JAV užsienio politikos įrankiu, prižiūrėjo JAV Valstybės

departamentas. Kaip vėliau pamatysime, *Amerikos balsas* laidas cenzūravo Centrinė žvalgybos valdyba (CŽV).

Labiausiai kontroversiška radijo stotis, kurią dėl transliacijų pobūdžio ir steigėjo būtų galima apkaltinti partizaninės kovos propagavimu ir skatinimu – tai *Laisvės radijas*. Tačiau jis transliacijas į Lietuvą pradėjo tik 1975 metais...

Į Lietuvos erdvę transliavo ir dar viena radijo stotis – tai *Laisvosios Europos radijas*. Dažnai ji dėl tyrimų Lietuvoje trūkumo sutapatinama su *Laisvės radiju*, nors tai būta visiškai skirtingų organizacijų. Tik 1976 metais *Laisvės radijas* ir *Laisvosios Europos radijas* buvo suvienyti į vieną *Laisvosios Europos radiją (Radio Liberty)*.

Laisvosios Europos radijas iš dalies buvo finansuojamas jau minėtos CŽV. Viešai buvo deklaruojama, kad tai – privačia iniciatyva įsteigta radijo stotis ir, kad JAV vyriausybė neturi jos transliacijoms jokios įtakos. Tačiau 1971 metais radiją sukrėtė didžiulis skandalas, kai paaiškėjo, kas šią radijo stotį kontroliuoja iš tikrųjų. Dėl suprantamų priežasčių ši stotis Sovietų Sąjungoje buvo laikoma „juodosios propagandos” radijo stotimi, būtent *Laisvosios Europos radijo* laidas nuo pat jų transliacijos pradžios imta slopinti.

Maždaug tuo pat metu, t.y. 1975-aisiais, į Sovietų Sąjungą ėmė transliuoti *Laisvės radijas*. Jos steigėjai buvo rusų išeiviai Amerikoje. Iš dalies ir šią radijo stotį finansavo CŽV, o jos veikimo direktyvas nustatinėjo JAV

Valstybės departamentas. Šių dviejų radijo stočių transliacijos į Lietuvą lietuvių kalba (taip pat latvių ir estų) iki 1975 metų niekada nebuvo svarstytos.

Svarbu atkreipti dėmesį ir į radijo laidų rengimo metodus. Ir *Amerikos balsas*, ir *Laisvosios Europos radijo* laidos buvo kuriamos laikantis griežtų instrukcijų. Pavyzdžiui, buvo sudaryti sąrašai, kokių žodžių reporteriai negali vartoti. Vienas iš jų – „ginkluotas pasipriešinimas” arba „rezistencija”. 1956 metais, Vengrijoje kilus revoliucijai, apie šiuos įvykius buvo nutylima, kad tai nepaskatintų sukilimų ar sujudimų kitose Sovietų Sąjungos okupuotose šalyse ar vasaluose.

Greta jau paminėtų radijo stočių steigėjų ir veiklos metodų ne mažiau svarbu įvertinti ir dar vieną objektyvų kriterijų – to meto Lietuvos gyventojų pajėgumus klausyti radijo stočių. Amerikiečių tuo metu turėtais duomenimis (dabar matome, jog jie buvo netikslūs), iki okupacijos Lietuvoje gyveno per 3 mln. gyventojų, iš kurių apie pusę milijono buvo ištremti arba represuoti. Gyventojai turėjo 25 tūkst. radijo imtuvų. Dėl tokių duomenų, svarstant radijo laidų transliavimo į Lietuvą galimybes teigta, kad imtuvų savilaikiam ir pilnaverčiam informacijos perdavimui nepakanka.

Priimdamas sprendimus dėl radijo transliacijų į Lietuvą JAV Valstybės departamentas rėmėsi ir kitais klaidingais duomenimis. Šios institucijos turimi duomenys rodė, kad Lietuvos partizanų judėjimas 1947 metais buvo

visiškai sunaikintas. Taip pat netiksliai manyta, kad, prasidėjus kolektyvizacijai, partizanai atsisakė aktyvios rezistencijos metodų, ir pasipriešinimas tapo labiau „ne veiksmu, o būsena”.

Iš Lietuvos partizanų atsiminimų matyti, kad jie daugiausia klausė *BBC*. Tačiau ši radijo stotis, kaip jau minėta, buvo pati neutraliausia, Sovietų Sąjungos vadovybės priskiriama „pilkajai propagandai”. Jos nevengdavo pasiklausyti ir komunistų partijos veikėjai. Todėl, be jokių abejonių, galima teigti, kad ir šiomis dienomis gyvas mitas esą Vakarai nuolat žadėjo „ateiti” kilo visai iš kitų šaltinių.

Šie šaltiniai nesunkiai įžvelgiami. Visų pirma pasitikėjimas Atlanto charta ir joje įrašytu ketinimu atstatyti visas suverenias valstybes praradusias nepriklausomybę Antrojo pasaulinio karo metu. Taip pat tikėjimas, kylantis iš geopolitinės analizės, jog karas tarp Vakarų valstybių ir Sovietų Sąjungos neišvengiamas.

Maskvos ir Belgrado konfliktas, Berlyno blokada, karas Korėjoje teikė kovojuosiems lietuviams gana pagrįstos vilties, kad išvadavimo valanda netoli.

Tekstas parengtas pagal istorikės Ingos Zakšauskienės Vilniaus universiteto Istorijos fakultete projekto „Trakinių partizanai” akademinės dienos metu skaitytą pranešimą „Vakarų pagalbos mito Lietuvos laisvės kovotojams atsiradimas ir raida. Vakarų radijo stočių transliacijų vaidmuo”.

Zigmas Vitkus
Bernardinai.lt

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LAISVADARBE JAV SIEMKOTIS
LIETUVOS LAISVOS KARIŠKŲ JAV

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

TARPTAUTINĖS KOMISIJOS VADOVAS PRAŠO ATSIPRAŠYTI DĖL ŽYDUS GELBĖJUSIŲ ŠEIMŲ IR HOLOKAUSTO AUKŲ ATMINIMĄ MENKINANČIŲ STRAIPSNIŲ

Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti vykdomasis direktorius Ronaldas Račinskas kreipėsi į keletą elektroninės žiniasklaidos priemonių, prašydamas atsiprašyti ir patalpinti atsakomąją nuomonę dėl straipsnio, kuriame neegzistuojančiomis paskelbtos dvi žydus nuo holokausto gelbėjusios šeimos.

Kaip teigiama R.Račinsko vasario 15 d. išplatintame pranešime, interneto tinklalapiuose *www.defendinghistory.com* (redaktorius Dovid Katz), *www.operationlastchance.org* (direktorius Efraim Zuroff), *www.algemeiner.com*, *www.obzor.lt*, *www.zman.com*, „Evreiskoje slovo“ (*www.e-slovo.ru*) buvo publikuotas Pinchos Fridberg straipsnis „Vietoje tiesos apie Holokaustą – mitai apie žydų gelbėjimą“, kuriame autorius neegzistuojančiomis paskelbė dvi žydus gelbėjusias šeimas.

Savo laiškuose redakcijoms R.Račinskas prašo atsiprašyti neegzistuojančiais paskelbtų šviesios atminties žydų gelbėtojų artimųjų ir jų išgelbėtų aukų ir patalpinti atsakomąjį Telšių vyskupo Vincento Borisevičiaus gimnazijos istorijos mokytojos Janinos Bucevičės laišką Lietuvos žydų bendruomenei.

Profesorius P.Fridberg straipsnyje teigia, kad „pastaraisiais metais Lietuvoje buvo padaryti bandymai masiškai reabilituoti nacių kolaborantus. Kai kurie kolaborantai netgi buvo perlaidoti su karine pagarba kaip nacionaliniai didvyriai. Tuo pat metu kuriami ir skleidžiami mitai apie žydus.“

Kaip vieną tokių mitų pavyzdžių P.Fridberg straipsnyje pateikia praėjusių metų lapkritį Seime vykusio forumo metu Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti atstovės pateiktą pasakojimą apie kelių lietuvių šeimų išgelbėtus 43 žydų vaikus.

„Maniau, kad aš blogai išgirdau tą skaičių – 43. Taigi, po pranešimo aš atsistojau ir pasakiau: „Apgailestauju, bet aš niekada negirdėjau apie lietuvių šeimą, kuri per trejus metus išgelbėjo 43 (keturiasdešimt tris!) žydus didžiuliame bunkeryje, kurį savo rankomis iškasė pati šeima. Gal galėtumėte pasakyti jų pavardę?“ Sekė fantastiškas atsakymas: „Dabar aš negaliu prisiminti!“ Atsakingai galiu jums garantuoti: ši lietuvių šeima neegzistavo. Tai grynas mitas, pasa-

kojamas iš aukštos tarptautinio forumo tribūnos“, – straipsnyje rašo žydų profesorius.

Telšių vyskupo Vincento Borisevičiaus gimnazijos istorijos mokytoja Janina Bucevičė reaguodama į šį straipsnį nurodo pati organizavusi 2011 metais konferenciją mokytojams ir moksleiviams, kurioje atsiminimais dalijosi žydų gelbėtojų dukra Jadvyga Stulpinaitė ir kurios liudijimas buvo atpasakotas praėjusių metų rudenį rengtame forume Seime.

„(...) J.Stulpinaitė pasakojo kaip jos tėvai ir jų kaimynų šeimos nacių okupacijos metais gelbėjo žydus Telšių apskrityje, Žemaičių Kalvarijos valsčiuje. Tai plačiai žinoma ir gerai dokumentuota istorija apie tai kaip Stulpinų ir Straupių šeimos kartu su kitais geros valios žmonėmis nuo Holokausto pragaro išgelbėjo ne mažiau kaip 25 žydus (informacija apie tai yra viešai prieinama Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus internetiniame puslapyje)“, – atvirame laiške nurodo J.Bucevičė.

Anot J.Bucevičės, už tai „Yad Vashem“ organizacija Juozą ir Bronislavą Striaupius (1981 metais) bei Boleslovą ir Oną Stulpinus (1993 metais) pripažino Pasaulio tautų teisuoliais, ši informacija nurodoma oficialiame „Yad Vashem“ internetiniame puslapyje ir Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus internetiniame puslapyje: minėtų Pasaulio tautų teisuolių numeriai pastarajame sąraše yra 651, 652, 658 ir 659.

J.Bucevičės teigimu, „savo straipsnyje P.Fridberg kategoriškai teigia protu nesuvokiamą melą“.

Per nacistinės Vokietijos okupaciją 1941–1944 metais išžudyta apie 90 proc. iš daugiau kaip 200 tūkst. Lietuvoje gyvenusių žydų.

„Tai dar būtų galima paaiškinti autoriaus žinių ir kompetencijos stoka jeigu jis dėl išsamesnės informacijos nebūtų asmeniškai kelis kartus skambinęs man, taip pat gelbėtojų dukrai Jadvygai Stulpinaitei ir kunigui Andriejui Sabaliauskui, kuris padėjo organizuojant minėtą konferenciją 2011 metais. Man yra visiškai nesuprantami jo elgesio motyvai sąmoningai skleisti melą apie šviesios atminties žydų gelbėtojus, paskelbiant juos neegzistavusiais. Taip paniekinamas ne tik jų šviesus atminimas ir pasiaukojantis žygdarbis, kuriuo mes kaip jų kraštiečiai galime didžiulis ir rodyti pa-

vyzdžiu mūsų jaunajai kartai, tačiau taip yra įžeidžiamos ir išgelbėtos Holokausto aukos, **nes jei nebuvo gelbėtojų, tai negali būti ir išgelbėtųjų**“, – rašo J.Bucevičė laiške, adresuotame Lietuvos žydų bendruomenei.

Tarptautinės komisijos vykdomasis direktorius R.Račinskas teigia apgailestaujantis, kad „Lietuvos žydų bendruomenei neužteko pilietinės drąsos tinkamai reaguoti į susidariusią situaciją ir atsiprašyti už padarytą klaidą arba bent jau savo tinklalapyje paskelbti mokytojos J.Bucevičės atvirą laišką“.

„Vietoje to LŽB ta tema padarė pareiškimą, kuriame smulkmeniškai bando aiškinti, kad aptariamoje istorinėje situacijoje nuo Holokausto buvo išgelbėtas tik vienas asmuo – Izraela Blataitė. Tuo tarpu, kaip savo atvirame laiške pažymėjo J.Bucevičė, visi istoriniai faktai rodo, kad aptariamo įvykio metu Stulpinų ir

Straupių šeimos kartu su kitais geros valios žmonėmis nuo Holokausto pragaro išgelbėjo ne mažiau kaip 25 žydus. Ir už tai, kad nepaisydami mirtino pavojaus sau ir šeimai Antrojo pasaulinio karo metais gelbėjo žydų tautybės žmones nuo nacių genocido jiems buvo suteiktas Pasaulio tautų teisuolio vardas“, – teigiama komisijos direktoriaus pareiškimе.

Lietuvos žydų bendruomenė savo ruožtu paskelbė pareiškimą, kad „istorinių faktų interpretacija yra neleistina, nes iškraipyta tiesa sumenkina arba niveliuoja kitų Gelbėtojų nuopelnus. Nereikia stengtis viešumoje gražinti tai, kas ir taip yra gražu, nereikia perdėti ir operuoti nepatikrintais faktais.“

„Pastarosiomis dienomis viešojoje erdvėje išsirutulijusi diskusija šia tema tapo spekuliatyvi. **Lietuvos žydų bendruomenė niekada nemenkino Gelbėtojų nuopel-**

pagarbą ir dėkingumą kiekvienam Antrojo pasaulinio karo metais žydus gelbėjusiam asmeniui, kai žmonės, rizikuodami savo ir savo šeimos narių likimais, nenusisuko nuo kenčiančiųjų ir išsaugojo pamatines humanistines vertybes. Mes, Lietuvos žydų bendruomenės nariai, visi esame išgelbėti, antraip mūsų nebūtų. Nevertinti šių drąsių, pasiaukojusių žmonių poelgių, reikštų nevertinti mums dovanoto gyvenimo“, – rašoma Lietuvos žydų bendruomenės pareiškimе.

Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus duomenimis, Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, 1993–2012 metais Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiais apdovanoti 1199 Lietuvos piliečiai, Antrojo pasaulinio karo metais nuo nacių genocido gelbėję žydų tautybės žmones. Daugelį žydų gelbėtojų šis įvertinimas pasiekė jau po mirties, apdovanojimai įteikti jų artimiesiems.

LRT

Kunigas Jonas Žemaitis (apdovanotas Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi 1999), stovi tarp seselių, su Laurų vaikų namų auklėtiniais (1941). Vilniaus kraštą valdant Lenkijai, netoli Vilniaus, Šakiškių kaime bei Byrų dvaro centre, buvo pastatyta didelė prieglauda našlaičiams. Ši prieglauda buvo pavadinta jos steigėjos italės vienuolės Lauros Meozzi, kurią bažnyčia paskelbė palaimintąja, vardu - Laurow (lietuviškai buvo pavadinta daugiskaita - Laurų). Lietuvai 1939 metais atgavus Vilniaus kraštą, daugeliui įstaigų reikėjo lietuvių vadovų. Kadangi Laura Meozzi ir dar 64 vienuolės buvo Saleziečių kongregacijos narės, todėl ir Laurų vaikų namų, kuriuose buvo apie trys šimtai vaikų, direktoriaumi 1940 metais paskirtas saleziečių kunigas J. Žemaitis. Hitlerininkams okupavus Lietuvą, ypač didelis pavojus kilo žydų tautybės žmonėms. Gydytojui Giršovičiui paprašius, J. Žemaitis ėmėsi organizuoti vaikų iš Vilniaus geto gelbėjimą. „Aš savo likimą kaip žydas žinau. Aš žūsiu. Jeigu galite gelbėkite vaikučius“, - taip gydytojo prašymą prisimena J. Žemaitis. Iš Vilniaus geto vaikus paimdavo vienuolės apsitaisiusios paprastomis moterėlėmis. Įsisodinusios į arklių kinkytą ilgą vežimą po tris keturis vaikus, vienuolės važiuodavo į Vilnių neva tikrinti vaikų sveikatos. Važiuojant pro Vilniaus getą, vežime atsidurdavo dar trys keturi žydų vaikai, kurie būdavo atvežami į Laurų vaikų namus. J. Žemaitis iš pradžių skaičiavo tuos vaikus, kad žinotų kiek burnelių reikės aprūpinti maistu virš nuolatinių prieglaudos našlaičių. Taip suskaičiavo iki 47. Vėliau šią apskaitą vedė vienuolė Zofija Sowinska. Tokiu būdu J. Žemaičio vardu ir atsakomybe iš Vilniaus geto buvo išgelbėta apie šimtas žydų vaikų. Jiems buvo nuo keturių iki dvylikos metų. Šie vaikai išvengė daugelio žydų likimo karo metais - žūties. Bet jų gelbėtojai labai rizikavo. Kažkam įskundus, kad Laurų vaikų namų direktorius slepia žydų vaikus, hitlerininkai nutarė patikrinti, ar iš tikro taip yra. Į vaikų namus buvo atsiųstos vokiečių kariuomenės medicinos seserys, kurios turėjo surasti žydų vaikus pagal jiems atliktą ritualinį apipjaustymą. Sužinoję tai vaikų namų prižiūrėtojai paslėpė ieškomus vaikus miške, o vietoj jų į patikrinimą pasiuntė kitus. Mirties ir žydų vaikams, J. Žemaičiui ir vienuolėms tą kartą pavyko išvengti... J. Žemaitis dirbo Kauno Šv. Trejybės, Studentų bažnyčiose, Katedroje, Onuškyje, Pivašiūnuose. Nuo 1956 metų iki 1994 metų buvo Rumšiškių parapijos klebonas. Dvylika metų Kauno kunigų seminarijoje J. Žemaitis dėstė retoriką, lydėdavo Lietuvos bažnyčios vadovus kelionėse į užsienį.

(Iš knygos „Gyvybę ir duoną nešančios rankos“).

UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRAS
LINAS LINKEVIČIUS SUSITIKO SU NEW YORK
LIETUVIŲ BENDRUOMENE

2013 m. kovo 26 d. viešėdamas New York Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras L. Linkevičius „Susivienijimo lietuvių Amerikoje“ (SLA) organizacijos patalpose susitiko su New York lietuvių bendruomene ir atidengė naują „Susivienijimo lietuvių Amerikoje“ iškabą, finansuotą LR Užsienio reikalų ministerijos lėšomis. Vėliau ministras bendravo su tautiečiais ir atsakinėjo į jų klausimus.

Ministrą susirinkusiems New York lietuviams pristatė generalinis konsulas New York V. Sartapinas. „2013 metais Lietuvos laukia daug iššūkių ir užduočių – svarbiausias jų – Lietuvos pirminkavimas Europos Sąjungos Tarybai. Turėjome išsirinkti 1,500 ekspertų, kurie dirbtų darbo grupėse ir rengtų teisėkūros iniciatyvas. Vilniuje vyks 300 susitikimų, iš jų 20 ministrų lygio ir ES Viršūnių susitikimas lapkričio mėnesį. Lietuva tampa labiau matoma ir kaip būsimą Europos Sąjungos prezidentė. Kita svarbi užduotis yra Lietuvos siekis tapti nenuolatine Jungtinių

tautų Saugumo Tarybos nare. Turėjau daug įdomių susitikimų New York, ypatingai su tų regionų šalais, su kurių atstovais retai pasitaiko progos susitikti. Mes siekiame didesnio Lietuvos matomumo, siekiame tapti valstybe, kuri gali ne tik imti, bet ir duoti“, - gausiai susirinkusiems tautiečiams kalbėjo Užsienio reikalų ministras L. Linkevičius. Ministras taip pat padėkojo išeivijos lietuviams dėl jų pagalbos Lietuvai siekiant nepriklausomybės ir palinkėjo pozityviai žvelgti į Lietuvą, ir ją didžiuotis.

Susitikimo metu JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkė Sigita Šimkuvienė padėkojo ministrui ir Užsienio reikalų ministerijai už suteiktą galimybę išeivijos studentams stažuotis Lietuvos institucijose. SLA prezidentas Saulius Kuprys padėkojo už šios organizacijos naują iškabą ir pakvietė tautiečius aktyviau jungtis į šios organizacijos veiklą. Susitikime taip pat dalyvavo Užsienio reikalų ministerijos Politikos direktorius Dalius Čekuolis.

URM inf.

Iš k.: URM Politikos direktorius D. Čekuolis, Tautos fondo valdybos pirmininkė Laima Šileikytė-Hood, LR generalinis konsulas New York V. Sarapinas, JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkė S. Šimkuvienė, LR Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, Tautos fondo administratorė V. Penikienė, New York apygardos Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Ramutė Žukaitė.

ARGENTINA

Visuotinis narių susirinkimas vyks balandžio 27 d. 7:00 p. p. mūsų patalpose, kur bus informuota ir apsvastyta praeitų metų mūsų draugijos veikla ir metinis SLA balansas. Kviečiame visus narius dalyvauti.

Lietuvių bendruomenė paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimą, sekmadienį, kovo 3 d., Aušros Vartų parapijos šv. Mišiose. Po pamaldų, žodį tarė inž.

Algimantas Rastauskas.

Gegužės 1 d., 1:00 val., p.p. Darbininkų dieną, ruošiamo pietus, mūsų patalpose.

Kviečiame SLA narius dalyvauti su idėjų, projektų ir veiklos pasiūlymais dėl 2014 m. mūsų draugijos šimtmečio minėjimo. Susitikimas balandžio 20 d., 18 val.

Mūsų bibliotekos turinys žymiai padidėjo su Lietuvos ambasados, prieš jos uždarymą, dovanotomis knygomis, CD ir DVD, kurių dauguma

spausdintos ar išleistos 2006-2009 metais ir už kurias labai dėkojame. Bibliotekoje jau yra apie 1400 egzempliorių. SLA valdyba taip pat reiškia gilią padėką ponioms Dianai Oniunytei ir Rolandai Veselytei už prisidėjimą prie bibliotekos tvarkymo darbų.

Kovo 18 d. mirė Julius Miciudas, kelis kartus buvęs Lietuvių Centro ir Argentinos Lietuvių Bendruomenės (ALOST-ALB) pirmininkas.

(Nukelta į 7 psl.)

ANTANAS SMETONA
TAUTINĖS VIENYBĖS IEŠKOTOJAS

Stasys Yla

Vardai ir veidai mūsų kultūros istorijoje

XII.

Pastaruosius J. Kubilius ėmė vadinti „pasyviaisiais pirmieviais“, skirdamas nuo aktyviųjų, kurie daugiau puola religiją ir nenori nieko bendro turėti su kunigais. Staugaitis ir Jakštas ilgai negalėjo suprasti, kodėl reikia ieškoti vienybės su „pasyviaisiais“, jeigu jie vis tiek yra „pirmieviai“. „Visi ginčai, rašė Jakštas, dėl veikimo pirmievių su katalikais, mūsų supratimu, yra kilę iš vieno neaiškaus termino pasyvūs pirmieviai. To termino autorius nenurodė, kada katalikas paliauja buvęs kataliku ir tampa pasyviu pirmieviu. Mums rodos, daug teisingiau būtų buvę padalinus į dvi rūšis (aktyvių ir pasyvių) ne pirmievių, o pačius katalikus. Kad veikimas aktyvių katalikų su pasyviais katalikais yra galimas ir geistinas, tai savaime aišku. Jei tad p. J. K(ubiliaus) pasyvus pirmievis reiškia tą patį, ką ir pasyvus katalikas, tai toliau nėra ko ir besiginčyti“ (*Draugija*, N 76, 398).

2. Kitas klausimas lietuvių vienybės pagrindą ir vie-

ningo darbo plotmes. Pradžioje Smetona galvojo, kad „visi mūsų luomai visų tikybų gali rasti bendrą pamatą: jis yra tautybė“ (*Viltis* 1913, N 43). Steigiant *Viltį*, buvo pabrėžta kultūrinio veikimo plotmė, atsiribojant nuo politikos. Po penkerių metų pagrindas liko tas pats — tautybė, bet pasikeitė plotmė, būtent — iškilo politika. „Politikoje daugiau sveria bendra tautos gervė“, — galvojo Smetona, ir tai esąs platesnis reikalas „už bažnyčios reikalą, kuris yra tik dalis iš visų tautos reikalų“ (*Viltis* 1912, N 143). Dėl to katalikai, eidami į politiką, galvojo jis, turėtų atsisakyti „konfesinių spalvų“ ir remtis tik „plačiai suprasta krikščioniškąja dorove“. Taip iškilo antras vienybės pagrindas, šalia tautybės — dora. Čia vėl ilgiau užtruko Smetonai aiškintis su Staugaičiu, kokios gi doros reikia politiniame darbe — krikščioniškos ar prigimtosios — natūralinės.

J. Kubilius, pasigavęs Staugaičio minties, kad po-

litikoje užtenka natūralinės etikos, keistu nesusipratimu ją bandė padaryti pagrindu ir paties katalikiškumo. Dėl to dar ilgiau užtruko Jakštui įrodinėti, kad čia slypi ne tik nesusipratimas, bet ir bandymas užtrinti skirtumą tarp katalikybės ir „pasyvios pirmievybės“.

3. Trečioji problema, kurią teko aiškintis, buvo ši: kuo skiriasi katalikiškasis veikimas nuo politikos? J. Kubilius rašė apie katalikiškąjį veikimą ir, anot Jakšto, „greit peršoko prie socialio, ekonomiškio ir ant galo prie politiško veikimo“. Jis „apie politiką be reikalo tiek daug prikalbėjo“, kad Jakštui pasidarė neaišku, kaip jis supranta „politikos rolę Lietuvos gyvenime“ ir ką tai bendra turi su katalikiškuoju veikimu. Jakštui atrodė, kad „pas mus, lietuvių tarpe, politiškio gyvenimo kol kas dar nėra, nes nėra tam tinkamų sąlygų... Visa mūsų ‘politika’ apsireiškia vien rinkimuose į Dumą, bet ir juose daugiau viskas varoma po socialia, negu ‘politiškąja’ vėliava... Nebent politikos vardu p. J. K. suprantą ką kita, negu aš“ (*Draugija* 1913, N 76, 396). Jakštas prašė Kubilių paaiškinti, kokia yra jo politikos definicija. Bet čia buvo ne definicijos, o ideologinių pažiūrų reikalas.

Kubiliaus galvojimas neskyrė nuo „pirmievių“ ir visų

politinių sąjūdžių, nesvarbu kokios krypties. Jie niekad pas katalikus neskyrė bažnytinio, religinio, socialinio, kultūrinio veikimo nuo politinio. Politika jiems patiem buvo visko viršūnė, apsprendžianti visas kitas sritis; taip jie žiūrėjo (ir tebežiūri) ir į katalikų veikimą. Iš to Jakštas galėjo spręsti, kiek Kubilius nesusivokė katalikų pozicijose. Žymiai daugiau jas suvokė Smetona, išskirdamas katalikų veiklos sritis, pagal jų glaudesnę ar tolimesnę ryšį su religija. Mažiausiai susieta su religija bei konfesija sritis, jo akimis, buvo politika. Bet ir Smetona katalikų veikloje žiūrėjo daugiau politikos anuo laiku, kai jos, Jakšto akimis, iš viso dar nebuvo.

4. Didžioji vienybės kliūtis slypėjo pačiame ideologiniame pasidalinime. Ir viltininkai, siekdami tautinės vienybės, nejučiom kūrė savo ideologiją, kurią Staugaitis įvardino „mūsų nacionalizmu“ (*Vadovas* 1913, N 55, 330). Viltininkai gyveno tautiniu romantizmu, kurį pradėjo Basanavičius *Aušroje*. Jie darėsi anos srovės tęsėjai, ir Smetona buvo Basanavičiaus pakaitas, tik krikščioniškas ir ne praeitin nusigręžęs, o susirūpinęs dabartim. Tautinis romantinis idealas juos taip žavėjo, kad darė labiau pajautrintus įvairiems priešingiems reiškiniams. Jie skaudžiau

išgyveno savos inteligentijos suskilimą, jos mišrias vedbas, jos susirišimą su rusų ar lenkų politinėm srovėm. Tik tuo idealizmu galima aiškinti didesnę viltininkų pesimizmą ir kriticismą, pasireiškusį jų spaudoje.

Kunigus jie laikė didesniais patriotais dėl jų našaus kultūrinio darbo. Bet kodėl į tą darbą kunigai nenori traukti pirmievių, bent pasyviųjų? Juk iš to būtų didelis laimėjimas tautai ir jos kultūrai! Smetona gražiai kalbėjo ir įtikinėjo, Jakšto žodžiais, „pamokslavo“, o Kubilius ėmė čiažyti, ir Jakštas įsiskaudino. „Man ir apskritai kunigijai tenka rolė nelaimingo jaučio... Mes tai seniai žinojome, nes jau septyneri metai esame įkinkyti į visuomenės veikimo jungą, turim jį ant savo kaklo vilkti, visokias sunkenybes traukti, net ir pačią Viltį ant savo pečių nešti. Nežinojom tik, kad Vilties atstovas J. K. pamokys mus tolesnio darbo, čiažydamas ir šaukdamas: Na, jūs kvaili jaučiai, kur einat, sakau jums — kairėn!“ (*Draugija* 1913, N 77-78, 116).

Jakštui atrodė, kad viltininkai jau per daug nori iš kunigų: kad jie mestų savo darbą, mažiau besirūpintų pačia kultūra, o daugiau „sirgtų“ su viltinin- kais „absoliučios vienybės mesianizmas“.

(Bus daugiau)

FLORIDA

Šv. Kazimiero misija praneša, kad Velykų dieną, kovo mėn. 31 d., sekmadienį, 1:15 p.p. šv. Mišios buvo laikomos Šv. Vardo bažnyčioje, So. Gulfport, FL,

Nauji klubo nariai. Klubų valdybos pirmajame kovo mėnesio posėdyje buvo priimti klubo aktyviais nariais šie asmenys: Rasa Abromavičius, Jurga Ambrukaitienė, Alexander Balanda, Vita Blough, Ričardas Čepas, Renata Davila, Angel Lopez Davila, Agathe Genys, Antanas Genys, Rasa Grant, Jurga Haynes, Dovilė Koveraitė, Agnė Milbutas. Peter Nikolov, Edita, Sibytė, Rimantas Šniževicius, Jonas Šostakas, Rasa Šostakas. Sveikiname visus naujus narius!

Kovo 11-toji klube. Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena buvo gražiai ir prasmingai paminėta Klube, kovo 10-ją, sekmadienį. Svečiams susirinkus į salę, pirmininkė Vida Meiluvienė pranešė, kad šios reikšmingos dienos paminėjimas, ruošiamas lituanistinės mokyklos „Saulutės“ mokinių, įvyks prieš pradėdant pietus. Visiems susėdus iš gretimo kambario įeina dešimties jaunų mokinukų grupelė, lydimi mokyklėlės mokytojų ir tėvų. Mokiniai išsirikiuoja salės priekyje ir visiems sustojus ir padėdant sugieda Lietuvos himną. Buvo nuostabu matyti, kaip pirmų skyrių vaikai gražiai, nesuklysdami sugieda himną. Po to net šeši jų pasikeisdami padėklamuoja po vieną eilėraščio posmą. Jiems užbaigus, prasmingą ir jautrią kalbą perdavė kovo 11-sios dalyvė (tuo metu dar tik 13 metų mergaitė) Vita Palaišaitė. Pasirinkdama temą „Ką mano kartai reiškia kovo 11-jį“ ji trumpai ir nuosekliai atpasakojo tą nuostabų džiaugsmą, susiklausimą, patirtą vienybės jausmą ir pasididžiavimą savąja valstybe, tautiečiais, vienas kitu. Vita susilaukė gausių

(Atkelta iš 6 psl.)

ARGENTINA...

SLA Valdyba reiškia gilią užuojautą jo šeimai ir draugams.

XVI Pietų Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimas (PALJS) įvyks 2013 m. liepos 17-21 d.d. Sao Paolo, Brazilijoje. Suvažiavimas rengiamas Pasaulio jaunimo dienų išvakarėse, į kurias atvyks ir jaunimas iš Lietuvos. Suvažiavime dalyvaus popiežius Pranciškus. Atstovas Argentinoje – Juan Ignacio Fourment Kalvelis, jkalvelis@yahoo.com.ar, juan@pljs.org

SLA inf.

plojimų.

Lietuvių golfo turnyras. Garbės konsulo Algimanto Karnavičiaus surengtame jau XIII-tame metiniame Floridos lietuvių golfo turnyre, trukusiame 4 dienas, dalyvavo apie 100 žaidėjų ir svečių. Viso sulaužta 150 žaidimų (rounds), įskaitant ir 78 pagrindiniame žaidime pirmadienį, kovo 11-tą dieną. Didelis skaičius turnyro dalyvių ir svečių dalyvavo šeštadienį, kovo 9 d. susipažinimo pobūvyje, kuris šiais metais buvo surengtas Lietuvių klube. Puikiai ir gausiai paruoštos Angelės Straukienės vaisės ir vikriai aptarnaujamas Aurelijaus ir Rimos Kilbauskų „kilniųjų gėrimų“ baras maloniai nuteikė dalyvius besiruošiančius didžiajam pirmadienio turnyrui.

Pagrindinis turnyras vyko pirmadienį, kovo 11 d. St.Petersburg Country Club. Užbaigiamasis pobūvis ir laimėtojų apdovanojimai vyko SPCC Klubų patalpose.

Pobūvyje dalyvavo garbingas svečias anksčiau oficialiais reikalais į Tampą iš Washington DC atvykęs Lietuvos ambasadorius JAV Žygmantas Pavilionis, lydimas karinio attache' pulk. Juozo Kačergio ir pulk. Lt. Sauliaus Paliulio. Ambasadorius Pavilionis pasakė kalbą susirinkusiems ir taip pat perdavė atvežtus sveikinimus buv. Lietuvos Seimo nariui dr. Kaziui Bobeliui jo 90-ties metų jubiliejaus proga iš prezidentės Dalios Grybauskaitės, Užsienio reikalų ministerio Lino Linkevičiaus. Dr. Bobeliui pobūvyje nedalyvaujant, gražiai paruoštus sveikinimui perdavimui priėmė jo žentas Tomas Glavinskas.

Malonu, kad dalyvauja ir didelis skaičius amerikiečių g. Konsulato draugų, kurie remia šį golfo turnyrą. Visas turnyro pelnas skiriamas organizacijai *Vaiko vartai į mokslą*.

Turnyro organizavime jau daugelį metų garbės konsului Algimantui Karnavičiui talkina komitetas: Julius Daukus, Tomas Glavinskas, John Kadis, Rimas Karnavičius, Rimvydas Rimkus, Saulius Sirusas. Didžioji komiteto talkininkė yra g.konsulo su-tuoktinė Nancy Karnavičius.

Velykų mugė klube. Kovo 21 d., ketvirtadienį, vienas po kito automobiliai suko į klubo mašinų aikštelę, kuri greitai užsipildė. Klubo nariai ir svečiai, kurių tarpe daug svetimtaučių, skubėjo į metinę Klubų velykinę mugę. Visi turėjo viltį apsirūpinti skanumynais Velykų šventėms ir įsigyti lietuviškų dirbinių. Jie nebuvo apvilti. Čia galėjai pirkti raguolių, lietuviškų sūrių, namie darytų šviežių

CHICAGO, IL

Dr. Dalia Cidzikaitė, pavyzdinčiai vadovavusi „Draugo“ laikraščio redakcijai, subūrusi gausų bendradarbių - literatų būrį, po šešerių metų vyriausiose redaktorės pareigose, atsisveikino su skaitytojais ir redakcijos personalu., palikdama šviesų, sumanios redaktorės vaizdą. Lietuvių visuomenės iniciatyva balandžio 6 d. „Čiurlionio“ galerijoje, Čikagoje, buvo suruoštas jai atsisveikinimas, kuriame dalyvavo šimtai lietuvių.

JAV lietuvių katalikų sielovados konferencija „Pasauliečių vaidmuo Bažnyčios pastoracijoje“ vyks balandžio 12-13 dienomis Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 W. 127th St., Lemont, IL. Kviečia Lietuvos vyskupų konferencijos delegatas užsienio lietuviams katalikams prel. Edmundas Putrimas. Informacijos tel. 1-630-257-5613.

Čikagos miesto meras Rahm Emanuel nusprendė uždaryti 50 mokyklų, nes jose mokiniai negauna reikalingo išsilavinimo. Mokinių tėvai ir mokytojai yra pasipiktinę tokiu mero sprendimu. Mokiniai bus priversti lankyti kitas mokyklas, kuriose siaučia nusikaltėlių gaujos. Čikaga yra pagarsėjusi visame krašte savo gaujomis, kurių nesuvaldo net policija ir jaunuolių mirtimis gatvėse ir parkuose. Mokykloms taip pat trūksta pinigų jų ošlaikymui, tose mokyklose mokosi nepakankamas mokinių skaičius ir mokinių pažymiai yra vieni blogiausių.

JAV senatorius Richard Durbin ragina energetinių gė-

dešrų, žagarėlių, visokių vyntotinių, uogienių, napoleonų ir kitokių gardumynų. Gintaro ir lietuviško meno rankdarbiai viliojo pirkėjus. Šiais metais savo paveikslus eksponavo dailininkė Rasa Saldaitienė. Klubų valdybos nariai vos spėjo pirkėjus aptarnauti. Na, o po apsipirkimų svečiai galėjo skaniai pasisotinti cepelinais.

Klubų valdyba dėkoja visiems dalyviams ir ypatingą padėką reiškia įvairius kepsnius ir gardumynus gaminiusiems: Dalei Gotceitienei, Elenutei Jasaitienei, Birutei Kasperavičienei, Onutei Kaselienei, Danutei Mažeikienei, Rimantui Parakininkui, Stefai Prialgauskienei, Angelei Straukienei.

Lietuvių žinios Nr. 440 inf.

Dr. Dalia Cidzikaitė

rimų kaip „Red Bull“ gamintojus keisti reklamas ir neraginti jaunimo gerti šiuos pavojingus sveikatai gėrimus. Išgėrus tris ar daugiau butelių šių gėrimų, pradeda neritmiškai plakti širdis, ima trūkti oro ir kiti negerumai. Į Northwestern ligoninę atvežti paaugliai manė, kad jie miršta, bet jie tebuvo padauginę energetinių gėrimų. Senatorius pranešė nusiuntęs raginimus trims didžiausiems tokių gėrimų gamintojams nustoti reklamuoti gėrimus paaugliams.

Lietuvos kompozitorių sąjungos pranešimu Vilniaus paveikslų galerijoje buvo pristatyta Čikagos konservatorijoje studijavusio kompoziciją ir fortepijoną, knyga „Jonas Švedas - egzodo kompozitorius“, kurią parengė muzikologė dr. Danutė Palionytė-

CLEVELAND, OH

JUVENTUS 2013

Clevelando šokių grupė „Švyturys“ šiais metais mini savo 10 metų sukaktį. Kai ši grupė susikūrė 2003 metais, joje buvo tik 16 šokėjų. Per 10 metų grupė augo, didėjo, keitėsi kartos ir dabar „Švyturys“ šoka 80 šokėjų.

Norėdami pažymėti tokį garbingą savo grupės jubiliejų švyturiečiai rengia antrąjį Juventus festivalį, kuriame dalyvaus penkios šokėjų grupės – „Spindulys“ ir „Grandis“ iš Chicago, „Gintaras“ iš Toronto, „Saulėtas krantas“ iš Palm Beach ir „Švyturys“ iš Clevelando.

Pirmasis šio pobūdžio renginys įvyko 2010. Šiais metais Juventus yra remiamas Ohio

Banevičienė. J. Švedas muziką pradėjo studijuoti Vilniaus muzikos mokykloje, bet, kaip ir daugelis, atsirado Vokietijoje ir Liubecke baigė lietuvių gimnaziją. Studijavo lituanistiką ir filosofiją Pabaltijo universitete Hamburge. 1949 m. emigravo į JAV ir Čikagoje pradėjo muzikos studijas, kurias baigė 1958 m. Su šiuo miestu susijusi veikla, bet ypač išsiskleidusi kūryboje jam persikėlus gyventi į Clevelandą ir pradėjus bendradarbiauti su antrąja žmona, garsia operos soliste mezosopranu Aldona Stempužiene-Švediene. Jų abiejų koncertuose rečitaliuose skambėjo ir paties J. Švedo kūriniai - solinės dainos, vokalinė poema, sonatos ir kompozicijos fortepijonui. Kompozitorius mirė 1981 metais, palaidotas Čikagoje.

Art Council.

Kviečiame jau dabar siųsti reklamas ir sveikinimus į šių metų festivalio programą.

Juventus 2013 Festivalio programą sudaro: *susipažinimo vakaras* penktadienį, balandžio 19 d., po generalinės repetitijos, 8:00 p.p. lietuvių namų viršutinėje salėje. Įėjimo kaina \$5.00.

Šventinė programa balandžio 20 d., Šv. Kazimiero parapijos salėje. Bilietų kainos perkant iš anksto - \$20.00 pirmose penkiose eilėse su rezervuotomis vietomis, \$15.00 be numeruotų vietų. Visi bilietai koncerto dieną - \$20.00. Bilietai su rezervuotomis vietomis parduodami tik iš anksto. Koncerto dieną prei įėjimo jie nebus parduodami.

Balandžio 20 dieną, po programos 6 p. p. įvyks banketas Marriot viešbutyje, Beachwood. Bilieto kaina į banketą \$50.00. Užsakant visą 10 vietų stalą, bilieto kaina (Nukelta į 11 psl.)

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

LIETUVA IR PASAULIS

Rusijos dujų koncernas „Gazprom“ atsisakė ieškinio prieš Lietuvą, kurį buvo pateikęs dėl esą negautų pajamų Lietuvai įvedus šilumos kainų reguliavimą Kauno mieste, praneša vz.lt. „Gazprom“ paprašė nebenagrinėti ieškinio po to, kai maždaug prieš mėnesį galutinai pardavė turėtas UAB „Kauno termofikacijos elektrinės“ akcijas bendrovei „Clement Power Venture Inc.“.

2002 m. Kauno termofikacinę elektrinę nusipirkęs „Gazprom“, AB „Kauno energija“ sumokėjo 116,5 mln. Lt ir įsipareigojo į pirkinį investuoti dar 400 mln. Lt. Tuo metu pirkėjai skelbė apie planus elektrinėje įrengti ne mažiau kaip šešias naujas dujų turbinas ir padidinti jėgainės galią nuo 180 iki 640 MW. Tačiau per aštuonerius metus „Gazprom“ investavo tik apie 60 mln. Lt, o pažadus dėl didesnių investicijų tiesiogiai arba per savo atstovus KTE atidėliojo. Rusijos laikraščio „Vedomosti“ požiūriu, „Gazprom“ nusprendė atsisakyti KTE projekto dėl to, kad „nuo pat pradžios tai buvo ne ekonominė, o politinė investicija“. Rusų dujų koncerno ekspansija į elektros energijos gamybos ir pardavimo verslą sustojo Krekliui nusprendus, kad pirmenybės teisė į elektros energetiką priklauso elektros energetikos koncernui „Inter RAO“. „Gazprom“ dar yra pateikęs ieškinį prieš Lietuvos Respubliką dėl III ES energetikos paketo nuostatas atitinkančio Gamtinių dujų įstatymo naujos redakcijos įgyvendinimo.

Balandžio 5 d. Popiežius Pranciškus priėmęs kardinolo Audrio Juozo Bačkio atsistatydinimą iš Vilniaus arkivyskupo pareigų naujuoju Vilniaus arkivyskupu paskyrė Lietuvos kariuomenės ordinarą vyskupą Gintarą Grušą. Su naujuoju paskyrimu vyskupą G. Grušą pasveikino Lietuvos Krašto apsaugos ministerijos ir kariuomenės vadovybė.

I ES mokymo misiją Malyje kartu su kolegomis iš Suomijos ir Švedijos išvykę du Lietuvos kariniai instruktoriai balandžio 5 d. pradėjo rengti Malio kariuomenės karius. Mokymai vyksta Koulikoro mokymo centre, kur prieš kelias dienas atvyko bataliono dydžio Malio kariuomenės dalinys. ES mokymo misijoje Malyje Lietuvos kariams yra pirmoji misija Afrikos žemyne ir taip pat pirmoji misija, kurioje Lietuvos kariai dalyvauja bendrame junginyje su Šiaurės ir Baltijos šalimis – Šiaurės Baltijos mokymo grupėje. Planuojama, kad Lietuvos kariai ES misijoje Malyje dalyvaus iki 2014 metų vidurio, t. y. iki tol, kol baigsis šios misijos galiojimo mandatas. ES vadovaujamos mokymo misijos Malyje tikslas – paruošti vietos pajėgas, kurios galėtų užtikrinti šalies teritorinį vientisumą ir atremti teroristinių grupuočių išpuolius šalies viduje. Visą ES misijos personalą sudaro apie 500 žmonių. Dalyvaudama ES vadovaujamose tarptautinėse operacijose ir misijose, Lietuva tuo pačiu padeda stiprinti ES bendrąją saugumo ir gynybos politiką ir ES atsako į krizes pajėgumus.

Balandžio 3 d. Lietuvos gynybos patarėjai nuolatinėje atstovybėje prie Tarptautinių organizacijų Vienoje Jūratei Raguckienei už nuopelnus plėtojant Lietuvos ir Prancūzijos karinį bendradarbiavimą įteiktas Prancūzijos garbės legiono ordinas. Apdovanojimą įteikė Prancūzijos ambasadorė Lietuvoje Maryse Berniau.

Lietuvos karinių oro pajėgų Aviacijos bazėje Šiauliuose su Danijos gynybos ministru Nick Hækkerup balandžio 4 d. susitikęs krašto apsaugos ministras Juozas Olekas aptarė dvišalį bendradarbiavimą gynybos srityje ir karinio bendradarbiavimo stiprinimo galimybes ateityje. Susitikimo metu Lietuvos ir Danijos gynybos ministrai daugiausiai dėmesio skyrė galimybėms bendrai dalyvauti tarptautinėse operacijose. Pasak krašto apsaugos ministro, šiuo metu analizuojamos galimybės kartu su Danija dalyvauti tarptautinėse operacijose po to, kai bus baigta NATO Tarptautinių saugumo paramos pajėgų (angl. ISAF) operacija Afganistane.

Lietuvos Užsienio reikalų viceministras Rolandas Kriščiūnas balandžio 4 dieną Vilniuje pasitarime su Lietuvoje viešinėčia Kanados parlamento delegacija pristatė Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai šių metų antroje pusėje tikslus. Susitikimo metu apsiikeista nuomonėmis apie Europos Sąjungos ir Kanados derybas dėl visaapimančio ekonominio ir prekybinio susitarimo bei strateginės partnerystės sutarties. Taip pat daug dėmesio skirta energetikos klausimams bei Lietuvos energetinės nepriklausomybės siekiams, aptartas pasirengimas Vilniuje vyksiančiam ES ir Rytų partnerystės vadovų susitikimui. Kanados parlamento delegacija, susidedanti iš Europos Sąjungos ir Kanados parlamentinės asociacijos bei Kanados parlamento draugystės su Baltijos ir Šiaurės valstybėmis grupės narių, atvyko į Vilnių keturių dienų vizito. Darbotvarkėje taip pat numatyti susitikimai su Lietuvos Seimo pirmininku ir Seimo nariais, Lietuvos pramoninkų konfederacijos bei Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos atstovais, žurnalistais ir politologais.

Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė kartu su Turkijos prezidentu Abdula Giulu atidarė Lietuvos ir Turkijos verslo forumą. *ELTA nuotr.*

NAUJOS GALIMYBĖS LIETUVOS IR TURKIJOS VERSLUI

Vilnius, balandžio 4 d. Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė kartu su Turkijos vadovu Abdullah Gülu atidarė Lietuvos ir Turkijos verslo forumą. Stiprinant šalių bendradarbiavimą, buvo pasirašyti 3 susitarimai: memorandumas dėl geležinkelio projekto „Vikingas“, verslo asociacijų ir nacionalinių transliuotojų susitarimai.

Prezidentės teigimu, atsisveria naujas Lietuvos ir Turkijos bendradarbiavimo etapas, suteikiantis naujų galimybių šalių verslininkams.

„Mūsų šalys užima gerą padėtį šiaurinėje ir pietinėje Europos žemyno dalyse. Tai

suteikia Lietuvai ir Turkijai natūralią galimybę stiprinti bendradarbiavimą transporto, logistikos ir tranzito sektoriuose. „Vikingo“ projektas yra puikus pavyzdys, kaip galime sujungti Baltijos jūros ir Juodosios bei Kaspijos jūrų regionus ir sukurti daugiau galimybių augimui“, - sakė šalies vadovė, sveikindama forumo dalyvius.

Kviesdama Lietuvos ir Turkijos mokslininkus ir verslininkus aktyviau išnaudoti didžiulį bendrą potencialą inovacijų srityje, šalies vadovė paragino investuotojus pasinaudoti penkių Lietuvos mokslo, studijų ir verslo slėnių infrastruktūra ir įgyvendinti

bendrus pramoninių mokslinių tyrimų ir inovacijų plėtros projektus.

Glaudesnis Lietuvos ir Turkijos verslo asociacijų bendradarbiavimas padės verslininkams įsitvirtinti šalių rinkose, dalytis patirtimi ir plėtoti bendrus projektus. Ryšius tarp dviejų šalių, verslo ir turizmo augimą paskatins ir šią vasarą startuosiantis naujas tiesioginis skrydis iš Stambulo į Vilnių. Sutartis tarp nacionalinių transliuotojų suteiks galimybių plėsti kultūrinius mainus, dalytis informacija.

Šalies vadovė Lietuvos ir Turkijos verslo forumo dalyviams palinkėjo sėkmės kuriant naujas idėjas, užmezgant naujus kontaktus ir plėtojant naujus ryšius.

Prezidentės spaudos tarnyba

NORVEGIJOJE IEŠKOS ALTERNATYVOS RUSIJAI

Darbo vizito į Norvegiją kitą savaitę vykstanti Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė dvišaliame pasitarimuose su Norvegijos premjeru Jens Stoltenberg tarsis dėl bendradarbiavimo energetikos srityje ir galimybės importuoti norvegiškas dujas.

Pasak Lietuvos vadovės, ir Europai, ir Lietuvai būtina ieškoti alternatyvų brangioms rusiškoms dujoms. Prezidentės teigimu, tik užsitikrinę alternatyvų dujų tiekimą iš kelių šaltinių sumažinsime priklausomybę nuo monopolinės dujų kainas diktuojančio Rusijos „Gazprom“ ir mokėsime už dujas konkurencinėmis kainomis. Norvegiškos dujos taip pat gali tapti alternatyva brangioms rusiškoms dujoms.

Pasak prezidentės, dujų tiekimą iš kelių šaltinių ir šalies energetinį savarankiškumą užtikrins jau statomas suskystintųjų dujų (SGD) terminalas Klaipėdoje.

Specialų laivą terminalui

Klaipėdoje stato Norvegijos įmonė „Hoegh LNG“. „Klaipėdos nafta“ jau yra paskelbusi oficialų konkursą dėl dujų importo į SGD terminalą.

Prezidentė Osle taip pat susitiks su Norvegijos karaliumi Haraldu V ir aptars Šiaurės ir Baltijos šalių bendradarbiavimą sprendžiant visam regionui svarbius klausimus, aktualias NATO temas, Lietuvos pasirengimą pirmininkavimui Europos Sąjungai, rašoma Prezidentūros pranešime spaudai.

Lietuvos vadovė kartu su Norvegijos premjeru dalyvaus ir Tarptautinės darbo organizacijos susitikime, kuriame bus diskutuojama kaip kovoti su nedarbu, kaip paskatinti ekonominį augimą ir mažinti socialinę atskirtį. Lietuvos prezidentė ir Norvegijos premjerai yra pagrindiniai pranešėjai diskusijoje „Kaip įveikti finansinės krizės pasekmes“.

LRT

RUSIJA GRIAUNA LIETUVOS ENERGETINĖS NEPRIKLAUSOMYBĖS VIZIJĄ

Lietuvos viltis atsiskirti nuo Rusijos energetikos sistemos bliūkšta. Kol Lietuvos politikai nesutaria, kokių energetikos projektų imtis, Rusija kuria konkrečius planus, kaip neleisti Lietuvai ištrūkti.

„Visi mes suvokiame mūsų didėjančią tarpusavio priklausomybę ir tai, jog negalime išspręsti savo vidaus problemų neatsižvelgdami į kaimynų interesus“, – rašo Rusijos premjeras Dmitrij Medvedev. **Savo nuomonę jis dėsto užsakytame straipsnyje, kuris balandžio 5 d. pasirodė dienraštyje „Lietuvos rytas“.**

D.Medvedev kalba apie Baltijos jūrą, aplinkosaugą, „Nord Stream“ dujotiekį. Tačiau ši jo mintis apskritai apibūdina visos Rusijos ketinimus Lietuvos energetikos atžvilgiu – jei ne gražiuoju, tai piktuoju.

ELTA

„UŽ MŪSŲ IR JŪSŲ LAISVĘ“

...1863 metų sukilimo dvasinis vadovas. Šiomet sukanka 185 metai, kai gimė kunigas Antanas Mackevičius - žymus dvasininkas, pamokslininkas, vienas pagrindinių 1863 metų sukilimo vadų. Į tautos atmintį ir jos istoriją kunigas įėjo kaip žymus kovotojas už Lietuvos laisvę. Kunigo kelias buvo grįstas idealizmu, tikėjimu tautos laisve, krikščioniškomis vertybėmis.

Visa ko pradžia vaikystėje ir jaunystėje

A. Mackevičius gimė 1828 metų birželio 14 dieną Raseinių apskrityje, Liolių apylinkėje, Morkių kaime (dabartiniame Kelmės rajone). Tėvai buvo mažžemiai ūkininkai. „Ir aš neturtingų tėvų vaikas, ir aš daug vargo patyriau savo jaunystėje, o labai troškau mokslo. Vos dvylikos metų pėsčias leidaus iš Tytuvėnų ir pasiekiau Vilnių“. A. Mackevičius mokėsi Vilniaus gimnazijoje, siekdamas įgyti aukštąjį mokslą. 1846-1849 m. mokėsi Kijevo universitete. Studijos suformavo aukštus jaunuolio idealus: išsivaduoti iš Rusijos imperijos jungo ir taip palengvinti sunkią baudžiavinių valstiečių dalį. Norėdamas būti arčiau Lietuvos ir jos žmonių, 1850-1853 metais mokėsi Varnių kunigų seminarijoje. Baigęs seminariją, Krekenavoje buvo vikaru. Lemtingiausias jo gyvenimo etapas - nuo 1855 metų tarnystė Dievui ir žmonėms Paberžėje (dabartinis Kėdainių rajonas). Čia kunigas pragyveno 8 metus, pasižymėjo kaip atsidaavęs savo tarnystei kunigas, garsėjo savo pamokslais. Važinėdamas po kaimus matė sunkią valstiečių dalį, kalbėjo apie būtinybę kovoti prieš žmonių išnaudojimą, už tautos laisvę.

A. Mackevičius rašė: „Mano troškimas žmonėms gero davė man jėgų ir galimybes sukelti liaudį ir ne kuriuo nors tikslu, o tik siekiant ją pakelti, kad ji įsisąmonintų ir pasakytų, ar su Rusija, ar su Lenkija ji nori būti susijungusi. Ši teisė jau egzistuoja Europoje, o ji negali būti pareikšta kitaip, kaip tik per išsivadavimą“.

„Žadėjau jiems tik vieną dalyką - Tėvynės laisvę“

Kunigas A. Mackevičius buvo vienas pirmųjų lietuvių dvasininkų, įsitraukusių į 1863 metų sukilimą. Istoriniai duomenys liudija, kad demokratines išsivadavimo idėjas jis propagavo dar iki sukilimo: iš sakyklos kritikavo 1861 metų valstiečių reformą, agitavo už Lenkų ir lietuvių respublikos atkūrimą.

Kunigas Antanas Mackevičius – 1863 metų sukilimo dvasinis vadovas.

Kunigas ne kartą ragino siekti teisės savo likimą spręsti patiems, kovoti tiek prieš vietinius dvarininkus, tiek prieš caro valdžią. 1862 metais Kėdainiuose susitiko su kitais sukilimo vadais - Zigmantu Sierakausku ir Konstantinu Kalinausku. Trijų pokalbiuose buvo aptarta būsimos kovos taktika. Prasidėjus 1863 metų sukilimui, A. Mackevičius nusprendė jame dalyvauti neabejodamas savo poelgio teisumu. Balandžio 20 dieną Paberžės bažnyčioje kunigas perskaitė manifestą, kuriame ragino kovoti visus neabejingus krašto ateiviai žmones. Kovoti kunigas išėjo su žodžiais: „Už žmogiškas žmonių teises, už mūsų ir jūsų laisvę“.

A. Mackevičius surinko per 300 žmonių būrį. Po poros mėnesių būryje jau buvo apie 500 narių. Gegužės mėnesį kunigo vadovaujamas būrys pasiekė svarbią pergalę netoli Panevėžio prieš gausesnį caro kariuomenę. A. Mackevičius artimai bendravo su kitais sukilimo vadais - Z. Sierakausku ir K. Kalinausku. Birželio mėnesį karininkui Z. Sierakauskui patekus į nelaisvę, kunigas A. Mackevičius perėmė vadovavimą sukilimui. Z. Sierakauskas 1863 metų birželio 15-ąją gubernatoriaus N. Muravjovo įsakymu buvo pakartas Vilniuje, Lukiškių aikštėje. Sukilėliai kovojo narsiai, nors jėgos ir buvo nelygios: prieš 140 tūkst. carinės Rusijos kariuomenę kovojo 15 tūkst. medžiokliniais šautuvais ir ištiesintais dalgiais ginkluotų sukilėlių. Į Vilnių buvo atsiųstas naujas gene-

ralgubernatorius Michailas Muravjovas, jis pasižymėjo žiaurumu, liaudyje pramintas koriku. Sudarius skrajojančius kariuomenės būrius, imta gaudyti keliais vykstančius nedidelius sukilėlių būrius. A. Mackevičiaus būrys atkakliai laikėsi Aukštaitijos miškuose. 1863 metų spalio viduryje ties Biržais įvyko didelės kautynės su caro kariuomene. Sukilėliai mūšį pralaimėjo ir teko trauktis link Kauno. 1863 metų lapkričio 26 dieną netoli Vilkijos, Lebedžių kaime (10 km į šiaurės rytus nuo Vilkijos), įvyko paskutinis A. Mackevičiaus sukilėlių būrio mūšis. Gera ginkluota caro kariuomenė sutriuškino sukilėlius. Kunigas buvo sužeistas, kurį laiką slapstėsi Vilkijos apylinkėse, bet gruodžio 17 dieną buvo suimtas ir įkalintas Kauno kalėjime. M. Muravjovo nutarimu jam buvo paskirta mirties bausmė. Prieš mirties nuosprendį kalėjime jis rašė: „Jei Vyriausybė nesiliaus plėšusi gyventojų ir nesirūpins žmonėmis, atsiras kitas Mackevičius ir tai, ko aš nepadariau, padarys jis“. Tarsi priesakas tautai liko kiti kunigo žodžiai: „Lietuvių tauta - darbšti, sąžininga, religinga, todėl ji verta mano gyvybės. Aš laukiu tartum atpildo savo tautos laisvės...“

Kunigas buvo pakartas Kaune, Ožėškienės gatvės aikštėje 1863 metų gruodžio 28 dieną. Likęs sukilimo vadas K. Kalinauskas nuo 1863 metų gruodžio slapstėsi, tikėdamas, kad 1864 metų pavasarį pavyks sukilimą atgaivinti. Vienam iš sukilėlių išdavus

(Nukelta į 11 psl.)

KULTŪROS KRONIKA

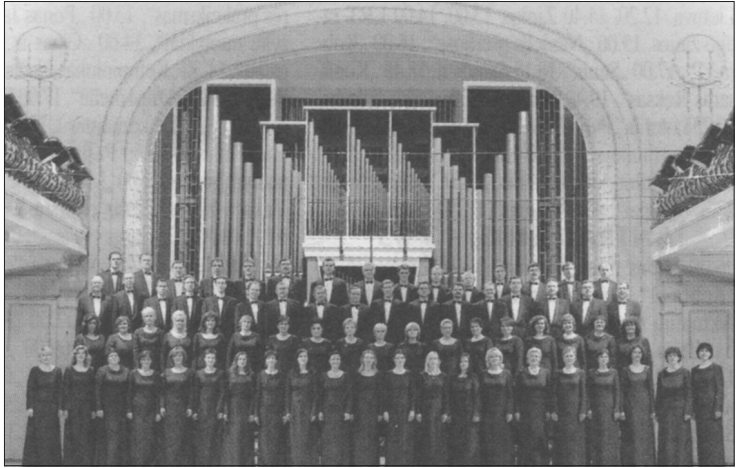
Kaune Vytauto Didžiojo universitete, Katalikų teologijos fakultete įvyko Prano Dovydaičio auditorijos atidarymas. Dalyvavo VDU rektorius prof. Zigmas Lydeka, fakulteto dekanas Benas Ulevičius, prof. P. Dovydaičio giminės, studentai ir svečiai. Auditorija palaiminus prof. dr. prel. Vytautas Vaičiūnas priminė P. Dovydaičio reikšmę. Istorikas Z. Ivinskis apie P. Dovydaičį yra sakęs, kad tai buvo Dievo ginklanešys. Rektorius Z. Lydeka priminė tragišką P. Dovydaičio likimą. Reikia minėti ne tik jo įkurtą žurnalą „Soter“, bet ir jo grupę intelektualų, padariusių įtaką mūsų kultūrai. Tai daug didesnis nuopelnas, nei parašytos knygos ar straipsniai. Rita Dovydaitytė-Dagienė, Dovydaičio brolio duktė, prisiminė savo garbingąjį dėdę, kad jis XX amžiaus martirologijos sąrašė įrašytas 15 numeriu. „Yra liudijimų, kad lageryje krečiant kalinius jis enkavedistams pasakė: „galite mane nušauti, bet maldaknygės ir rožančiaus neatiduosiu“. Tai paliudijo vienas kalinys.

Iškilmingame VDU

Senato posėdyje, vykusiam Didžiojoje auloje, buvo įteikti atitinkami diplomai naujiems VDU profesoriams, docentams, daktarams. Jauniesiems mokslininkams suteiktos Nepriklausomybės akto signataro Jono Smilgevičiaus stipendijos. Vyko ir Garbės daktaro regalijų įteikimas. Nauji VDU Garbės daktarai: Liublino Jono Pauliaus profesorius dr. Marek Chmielewski, prof. dr. Violeta Kelertienė, Illinois universiteto Čikagoje profesorei, Liuvėno universiteto Belgijoje prof. Pierre Semal ir mokslininkui doc. dr. Eduardui Rimkai.

Lietuvos Kultūros ministras Šarūnas Birutis nustatė miestus, kurie bus vadinami Lietuvos kultūros sostinėmis. „Būti Lietuvos kultūros sostine ne tik garbė, bet ir pareiga. Jos turės skatinti lietuvių ir svečių didžiulį Lietuvos kultūrą, tradicijomis ir paveldu“, - sakė ministras. 2014 m. Lietuvos kultūros sostine taps Panevėžys. Panevėžiečiai įsitikinę, kad tai išvaduos miestą nuo nusikaltimų. 2015 m. Lietuvos kultūros sostine taps Žagarė. Ji atskleis Šiaurės Lietuvos, buvusią žiemgalių kultūrą. Žagarė bus pristatyta, kaip patrauklus turizmui centras, pasakojantis apie vieną seniausių Lietuvos miestų. Žagarei patikėta organizuoti 27 Europos šalių mažų miestelių chartijos susitikimą, kuriame dalyvaus po 10 atstovų iš kiekvienos šalies. 2016 metais Lietuvos kultūros sostine taps Telšiai su projektu „Ant septynių kalvų - septynios meno kalbos“. 2016 metais Telšiai švęs 225 metų Magdeburgo teisių suteikimo sukaktį. Visi renginiai telks pasaulio žemaičius vienybėn ir sieks sugriauti mitą apie uždarą žemaičių būdą.

Kauno valstybinis choras, kuriam vadovauja dirigentas Petras Bingelis, neseniai grįžo iš koncertų Kinijoje. Odensės simfoninio orkestro kvietimu, choras Danijoje atliks programą, skirtą paminėti 200-ąsias operos genijaus G. Verdi gimimo metinėms. Šį jubiliejų UNESCO įrašė į 2013 metais minėtinų sukakčių sąrašą. Danijoje kartu su choru G. Verdi „Reguiem“ atliks visi pasaulinio garso solistai iš Metropolitan ir La Scalos operų. Odensės simfoninio orkestro tradicijos siekia 1800 metus.

Kauno valstybinis choras.

KAI VALSTYBĖS VĖLIAVOS NULEISTOS, TIKRĄSIAS KELIA PATRIOTIŠKA TAUTA

Algimantas Zolubas

Į mitingo dalyvius kreipiasi LLKS pirmininkas Jonas Burokas. *Jono Česnavičiaus nuotr.*

„Valstybė, kuri mėgaujasi tuo, jog yra prižiūrima ir globojama, valstybė, kurios gyvenime Dievas tėra „pakazucha“ ir atsimušinėjimo skydas, valstybė, kuriai jos pačios piliečiai tampa kliūtimi ir trukdo išlaikyti prisitaikėliškumo toną, kuri pati ryja savo praregėjusius vaikus, valstybė, kuri muša ir persekioja beginklius, nepaiso savo pačios aukščiausio įstatymo, valstybė, kuri skatina savo tautą migruoti, žudyti, negerbti valstybingumo – tokia valstybė nebeturi vėliavos. Visos jos vėliavos yra nuleistos.“ Taip parašė rašytoja Erika Drungytė 2013 m. sausio 25 d. straipsnyje „Šitos

valstybės vėliavos nebepakyla“ (ekspertai.eu). O straipsnio pabaigoje jinai klausė ir pati atsakė: „Ar pakils tikroji, išsaugotoji? Tai priklauso nuo mūsų. Nuo tų, kurie neklausia, kaip maži vaikai – o ką daryti? Bet augina savąjį Aš ir veikia brandžiosios Lietuvos atkūrimo darbų lauke.“

Praėjus mėnesiui nuo straipsnio paskelbimo, kovo 11 d., švenčiant Valstybės atkūrimo dieną, nors antipatriotinė sostinės savivaldybė eiseną draudė, tarsi atsakas į minimos rašytojos viltį prikelti tikrąją, išsaugotąją vėliavą, Gedimino prospektu žygiavo **virš 7 tūkstančių dalyvių** su vėliavomis, su patriotiniais šūkiais. Numatytos eisenos išvakarėse policijos pareigūnai baugino savo galimai represijai skirtomis pajėgomis. Ir iš tikrųjų, nors policija tokios šventės proga turėtų elgtis kukliai ir būti nepastebima, įspūdingos važiuotų, raitų, pėsčių ir net šunimis vedinų pareigūnų pajėgos eisenos metu demonstravo agresyvią jėgą, bandydamos sirenomis, akivaizdžiai provokuojančiomis eisenos pasipriešinimą, užgožti šūkius „Lietuva“. Deja, nei įbauginti eisenos, nei išprovokuoti netoleruotiniams veiksams, nei jos sustabdyti nepavyko, tik pati struktūra, vėl dėl jos vadovų

kaltės pasiženklino gėda. O kaip į eiseną, reagavo aukštoji valdžia – Vyriausybė?

Socialdemokratų partija, kurios pirmininkas yra premjeras A. Butkevičius, eiseną pasmerkė: „Lietuvos socialdemokratai griežtai smerkia tokias ultra nacionalizmo ir demokratijos procesų pažeidimo apraiškas ir reikalauja teisėsaugos atsakingų veiksmų ištiriant kovo 11-osios įvykius bei policijos veiksmus“, - rašyta Socialdemokratų partijos

siai ir trumpiausiai mitingo reikalavimus atspindėjo dalyvių laikomi plakatai. Tarp jų: „Antikonstituciniams LLRA reikalavimams – ne!“, „Valstybinė lietuvių kalba – už 30 judo autonominio zlotų“, „Vietovardžiai ir gatvių pavadinimai – tik lietuvių kalba!“, „Šianien lenkiški rašmenys – rytoj dvikalbystė! Išduosim ir broliukus“, „Kodėl Lenkijoje dramatiškai mažėja lietuviškų mokyklų skaičius?!“, „Gėda Lenkijai neįgalinčiai 3 lietuviškų mokyklų išlaikyti! Garbė Lietuvai, išlaikančiai lenkiškų 100“, „Valdžios pilvažmogiai pažeidžia konstituciją“, „Premjere, nenuolaidžiaukite

Konstitucinio Teismo sprendimams bei pamatiniams įstatymams prieštaraujantys pasiūlymai; 3) nepasiduoti šantažui ir Lietuvos Vyriausybės poziciją išdėstyti taip, kad kaimyninėje šalyje niekas negalėtų skelbti apie naujus nepagrįstus Lietuvos pažadus.

Mitingas buvo sankcionuotas, jis praėjo sklandžiai, negausi policija laikėsi korektiškai.

Tačiau, tiek eisenos kovo 11 d., tiek minimo mitingo, tiek kitų pilietinių akcijų dalyvių skaičius oficialiuose pranešimuose bei žiniasklaidoje (ypač „Lietuvos rytu“) yra mažiausiai dukart suma-

Kovo 11 d. žygiavo tūkstančiai, nors valdžia draudė.

Jono Česnavičiaus nuotr.

pranešime spaudai. Kokius įvykius? Kokius policijos veiksmus? Socialdemokratai piktinasi, kad „gausiai suteltos policijos pajėgos ne tik nesustabdė nesankcionuotos eisenos, bet netgi ją lydėjo tuo tarytum eiseną sankcionuodama“. Kadangi jokių įvykių nebuvo, policijos veiksmai būtų prilygę provokacijai ar smurtui. Čia bolševikinės kilmės Socialdemokratų partija pasielgė kaip tikra LTSR Komunistų partija, nebesiskirianti nuo Paleckio „fronto“. Socialdemokratų partijos pirmininko saldi šypsenėlė televizorių ekranuose nuprausti pareiškimu supurvinto partijos veido jau nebepajėgs.

Tiems, kam svarbi Lietuvos vėliavos garbė, nebepakenčiamai įgriso flirtas su Lenkija ir Lietuvos lenkų rinkimų akcija Lietuvos lenkinimo reikalu. Todėl Lietuvos Laisvės kovotojų sąjungos (LLKS) iniciatyva, palaikant nevyriausybiniams patriotinėms organizacijoms, 2013 m. kovo 28 d. buvo organizuotas įspėjamas mitingas, persergintis Vyriausybę laikytis Konstitucijos, atsiriboti nuo nepamatuotų buvusių vadovų neatsakingų pažadų. Į Kudirkos aikštę susirinko apie 700 dalyvių, kalbėtojai suprantamai ir vaizdingai nušvietė padėtį, o geriau-

sulenkintiems tuteišiams”.

Mitingo dalyviai paskelbė kreipimasi, kurį mitingui įgaliojus pasirašė Laisvės kovotojų sąjungos pirmininkas Jonas Burokas, Lietuvos Sąjūdžio pirmininkas Seimo narys Rytas Kupčinskas bei „Vilnijos“ draugijos pirmininkas dr. Kazimieras Garšva ir po mitingo įteikė premjero patarėjui Viliui Kavaliauskui. Kreipimesi rašoma: **Gerbiamas Lietuvos Premjere, prieš devynias dienas jums buvo viešai įteiktas 20,000 piliečių pasirašytas Reikalavimas ginti Lietuvos Respublikos valstybinę kalbą ir teritorinį vientisumą. Tačiau iki šiol nesulaukėme Vyriausybės viešo paaiškinimo, kaip ji vykdys savo programą, ar įgyvendins savo koalicijos partnerių Lenkų rinkimų akcijos pretenzijas. Negana to, Kultūros viceministro vadovaujama darbo grupė parengė „rekomendacijas“, nustatant, kaip turi būti įgyvendinta Vyriausybės programa, o ten yra siūlomi Lietuvos Respublikos Konstituciją ir valstybinės kalbos įstatymą paminantys dalykai. Todėl siūlome: 1) neatidėliojant atvesti antikonstitucines darbo grupės rekomendacijas; 2) pasakyti aiškiai, kad ir ateityje bus atmesti visi Konstitucijai ir**

žinamas. O tai rodo valdžios neigiamą požiūrį į pilietiskai patriotinius veiksmus, į valdžių atsiribojimą nuo visuomenės, kuri ir yra tikrasis valstybės šeimininkas. Mūsų technikos amžiuje jau skaičiuojamos ne tik molekulės, bet ir atomai, todėl suskaičiuoti žmones – vieni juokai. Valdžios institucijos tokias galimybes tikrai turi, tačiau turi ir pilietinių akcijų dalyviai. Tiek paminėtos eisenos, tiek mitingo stebėtojai skaičiavo ir nustatė, kad tikrai viešai teikiama informacija apie dalyvių skaičių mažiausiai dvigubai sumažinama.

Čia trumpai aprašytos dvi tautiškai susipratusių piliečių akcijos tvirtina pradžioje minėtos rašytojos su išlyga išreikštą viltį, kad tikrosios, išsaugotosios vėliavos jau kyla. Sveikinkime jas! Gerbkime jas! **Sveikinkime jaunimą, kuris jungiasi prie šių vėliavų.** Kelkime aukščiau, kad valdžios, bandančios imituoti valstybę, pagaliau atsikvošėtų, liautųsi flirtavusios su negerų kėslų turinčia kaimyne bei formaliais „kortuotais“ (kokia lenko ar ruso korta), nelojaliais Lietuvos piliečiais ir atsigręžtų veidu į savo tautą. Patriotai nepraranda vilties, kad nuleistoms valstybės vėliavoms bus lemta pakilti.

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

„Vilties“ draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai apsvarstę nutarė iki 2013 m. balandžio 1 d. praveisti naujų skaitytojų telkimo vakų.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys *Dirvą* ir sumokės prenumeratą už pirmus metus II-os klasės paštu JAV siunčiamą *Dirvą* mokės tik 40 dol. I-os klasės paštu JAV ir Kanadoje mokės 57 dol.

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kitur gyvenantiems oro paštu – 95 dol. pirmiems metams.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti. **„Dirvos“ leidėjai**

Pavardėirvardas _____
Nr. ir gatvė _____
Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____
Tel. numeris _____

RENGINIŲ KALENDORIUS

GEGUŽĖS 18 d., šeštadienį „Fashion Show” renginys, vėliau bus pranešta vieta ir laikas. *Rengia Cleveland LB skyrius ir radijas „Šiaurinis krantas”.*

BIRŽELIO 9 d., sekmadienį 2 val. p.p. Baisiojo birželio minėjimas - ekumeninės pamaldos už nuo Sovietų režimo žuvusius ir nukentėjusius lietuvius, latvius ir estus Šv. Kazimiero bažnyčioje 18022 Neff Rd. Cleveland, OH.

Rengia Cleveland Baltiečių komitetas

**Pranešame, giminėms, draugams ir pažįstamiems,
kad 2013 m. kovo 23 d. trečią valandą ryto,
sulaukęs 95 metų mirė**

A.† A. VYTAUTAS SIMONAS JANUŠKIS

Pusolotietis, Lietuvos karininkas, Ramovės buvęs pirmininkas, ir Lietuvos patriotas.

Nuliūdę liko: žmona Janina Dabulevičiūtė, vaikai Vytautas (Dalia) ir Danutė, 5 anūkai: Vilija, Nida, Vytukas, Laurutė ir Nikutis 7 proanūkai: Sigutė, Kajus, Karis, Julius, Simona, Gintas ir Reda Ona ir daugybė giminių ir draugų Lietuvoj, Kanadoj ir Amerikoj...

Atsisveikinimas vyko kovo 27-tą Švento Kazimiero parapijoje, Clevelande, ir balandžio 15-tą dieną, pirmadienį, Pasaulio lietuvių centre, pal. Jurgio Matulaičio Misijoje, Lemont, IL.

Po šv. Mišių a.a. Vytautas bus palaidotas Lietuvių tautinėse kapinėse.

Vietoje gėlių prašome aukoti:

Vydūno Fondui arba
Cleveland Lithuanian Heritage Library

*Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus
ir pažįstamus dalyvauti
atsisveikinime ir laidotuvėse.*

(Atkelta iš 9 psl.)

„UŽ MŪSŲ IR...”

vadą, K.Kalinauskas buvo įkalintas Vilniuje. Mirties nuosprendis buvo įvykdytas 1864 metų kovo 22 dieną Vilniuje, Lukiškių aikštėje.

Kunigo A. Mackevičiaus atminimo įamžinimas

Daugelyje Lietuvos miestų yra Antano Mackevičiaus vardu pavadintos gatvės, aikštės. Paberžės bažnyčios šventoriuje pastatytas koplytstulpis, skirtas šio kunigo atminimui. Čia auga ir sukilėlių atminimui pasodinti ąžuoliukai. Paberžės muziejuje įrengta A.Mackevičiaus memorialinė ekspozicija. Joje eksponuojami asmeniniai kunigo daiktai. Priešais muziejų - stogastulpais išpuoštas 1863 metų sukilimui skirtas skveras. Šviesaus atminimo Tėvas Stanislovas čia suformavo visiems atvirą ir prieinamą kultūros, dvasinio atgimimo centrą, kuris labiausiai traukė jaunimą. Svarbiausia tai, kad čia, Paberžėje, vis dar gyva žmogaus dvasinio

apsisprendimo, išsivadavimo iš bet kokios priespaudos idėja. 1998 metais, minint kunigo A.Mackevičiaus gimimo 170-ąsias metines, jo vardu pavadinta Kauno rajono Saulėtekio kaimo pagrindinė mokykla. Iš kraštotyrininkų surinktos medžiagos mokyklos bendruomenė sužinojo, kad vos už kelių kilometrų nuo Saulėtekio pagrindinės mokyklos Ringovės kaime stovi praeitį menantis namas, kuriame 1863 metų gruodžio 17 dieną buvo suimtas garsus sukilėlių vadas kunigas A.Mackevičius. Dar 1981 metais grupė lietuvių patriotų, vadovaujami Gedimino Ilgūno, kunigo suėmimo vietoje pastatė Ipolito Užkurnio iškaltą ąžuolinį koplytstulpį su užrašu: „A.Mackevičiui, žuvusiam už savo ir mūsų laisvę 1863 m.” 1998 metų rugsėjo 19 dieną Kauno rajone, Ringovės kaime, atidengtas kunigo atminimui skirtas paminklinis akmuo. Ilgaamžis akmeninis paminklas primins mums tautos kelią į laisvę.

Parengė Juozas Brazauskas, istorikas ir pedagogas

(Atkelta iš 1 psl.)

ATSISTATYDINO...

Naujai paskirtas Vilniaus Arkivyskupas metropolitas gimė Washington

Vyskupas Gintaras Grušas gimė 1961 m. rugsėjo 23 d. Washington, JAV. Augdamas lietuvių šeimoje, įsitraukė į tautinę ir katalikišką išeivių veiklą. Aktyviai dalyvavo Los Angeles Šv. Kazimiero lietuvių parapijos gyvenime, Ateitininkų federacijos veikloje, 1983–1987 m. buvo Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas ir Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos narys.

Prieš studamas į seminariją baigė matematiką ir informatiką Californijos universitete Los Angeles (UCLA), dirbo IBM korporacijoje. Dvasines studijas pradėjo Pranciškonų universitete Steubenville, OH, vėliau dvejus metus mokėsi Romoje, Popiežiškojoje Šv. Bedos kolegijoje.

1992 m. Vilniuje buvo įšventintas diakonu ir paskirtas Popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo apaštališkosios kelionės į Lietuvą komiteto generaliniu sekretoriumi. Grįžęs į Romą, tęsė studijas gyvendamas Popiežiškojoje Šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje, teologijos bakalauro laipsnį įgijo Popiežiškajame Šv. Tomo Akviniečio universitete.

1994 m. birželio 25 d. Vilniaus arkikatedroje arkivyskupo A. J. Bačio įšventintas kunigu. Tais pačiais metais išrinktas Lietuvos

Vyskupų Konferencijos generaliniu sekretoriumi. 1997 m. grįžęs į Romą tęsė studijas Popiežiškajame Šv. Tomo Akviniečio universitete, kur 2001 m. įgijo bažnytinės teisės daktaro laipsnį. 2001–2003 m. buvo Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos rektoriumi, dėstė kanonų teisę. Nuo 2002 m. eina Lietuvos Vyskupų Konferencijos generalinio sekretoriaus pareigas.

Pastarąjį dešimtmetį buvo Vilniaus arkivyskupijos Kunigų tarybos narys ir konsultorius, vadovavo komisijai, rengiančiai lietuvišką Kanonų teisės kodekso redakciją. Nuo 2006 m. – Ateitininkų federacijos Dvasios vadas. Popiežiškosios Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos tarybos narys, leidyklos „Katalikų pasaulio leidiniai” valdybos pirmininkas, išeivių organizacijos „Lietuvių katalikų religinė šalpa” valdybos vicepirmininkas. Šventojo Tėvo kapeliono, monsinjoro, titulas vyskupui G. Grušui buvo suteiktas 2003 m.

2010 m. liepos 2 d. Šventasis Tėvas Benediktas XVI monsinjorą Gintarą Grušą paskyrė Kariuomenės ordinaru. Vyskupas nominatas buvo konsekruotas 2010 m. rugsėjo 4 d. Vilniaus arkikatedroje. 2011 m. spalio 26 d. išrinktas Lietuvos Vyskupų konferencijos Nuolatinės tarybos nariu ir LVK Švietimo komisijos pirmininku.

2013 m. balandžio 5 d. Popiežius Pranciškus paskyrė jį Vilniaus Arkivyskupu Metropolitu.

Arkivyskupas G. Grušas

„DIRVAI” AUKOJO

A.Širvaitis, Willoughby, OH ...23
D.Saladžius, Alpharetta, GA ...20
R.Janušauskas, Clev., OH..... 15

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

(Atkelta iš 7 psl.)

JUVENTUS...

vienam žmogui - \$45.00.

Juventus 2013 festivalis pasibaigs sekmadienį, balandžio 21 su šventomis Mišiomis šv. Kazimiero bažnyčioje.

Dėl informacijos prašome kreiptis į R. Širvinską tel.: (440) 749 2121 arba rsirv@roadrunner.com

Daugiau informacijos galite surasti Juventus tinklalapyje <http://juventus2013.sitecube.com/>

Beata Čiurlionienė, organizacinio komiteto vardu

moka lietuvių, anglų, italų ir prancūzų kalbas.

Apie pasikeitimus pirmoji sužinojo D. Grybauskaitė

A. J. Bačkis tęs darbus Vatikane, nes yra Kardinolų kolegijos narys, dalyvaus Lietuvos vyskupų konferencijos posėdžiuose, tačiau Vilniaus arkivyskupijos reikalus koordinuos naujasis ordinaras.

Pagal susitarimą su Šventuoju Sostu, apie pasikeitimus Vilniaus arkivyskupijoje visų pirma buvo informuota prezidentė Dalia Grybauskaitė. *LRT*

Popiežius Benediktas XVI vienu iš paskutiniųjų savo popiežiškųjų paskyrimų Jo Eminenciją kardinolą Stanilaw Dziwisz, Krokuvos arkivyskupą metropolitą paskyrė ypatinguoju pasiuntiniu Kauno Arkikatedros Bazilikos 600 metų jubiliejaus iškilmėse, kurios vyks 2013 m. gegužės 5 d. Kaune.

Balandžio 5 d. iš kardinolo pareigų atsistatydinęs Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis kelias artimiausias savaites dar negalės džiaugtis ramiu gyvenimu. Kardinolas iki balandžio 23 d. turės perduoti visus reikalus naujam Vilniaus arkivyskupui metropolitui vyskupui Gintarui Grušui, persikraustyti į naują gyvenamąją vietą, susitvarkyti buities reikalus. J.A.Bačkis liks gyventi Vilniuje. Jis iš Vyskupų namų persikels gyventi į Nukryžiuotojo Kristaus seserų vienuolyną.

ĮVYKO TARPTAUTINIS KREPŠINIO TURNYRAS

„LITUANICA 80 BASKETBALL CUP“

Kovo 30 d. Washington įvyko tradicinis Lietuvos Respublikos ambasados JAV ir Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos surengtas krepšinio turnyras, kuris šiais metais buvo skirtas 80-osioms Dariaus ir Girėno skrydžio per Atlantą metinėms paminėti.

„Savo kreipimesi prieš skrydį pilotai skelbė, jog jis sustiprins Lietuvos sūnų dvasią, įkvėpdamas juos naujiems žygiams. Simboliška, kad per visą šį aštuoniasdešimt metų laikotarpį, šalia prisiminimų apie legendinį skrydį, vienu svarbiausių mūsų tautos įkvėpimo ir dvasios stiprinimo šaltinių yra krepšinis. Dar labiau simboliška, kad būtent Steponas Darius yra laikomas lietuviškojo krepšinio pradininku“, - sako organizatoriai.

Jau 10-tą kartą rengiamame ambasados taurės turnyre šiemet varžėsi 10 komandų, tarp kurių Amerikos ir Kanados lietuvių komandos iš Washington, New York, Toronto, Baltimore, Philadelphia ir kitų vietovių. Lietuvos ambasados kolektyvas kartu su kolegomis iš Latvijos ir Estijos ambasadų sudarė bendrą Baltijos šalių diplomatų komandą. Turnyre taip pat dalyvavo JAV Valstybės Departamento komanda.

„Lituanica 80 Basketball Cup“ turnyro nugalėtojais tapo New York „Geležinio vilko“ komanda, finale po itin dramatiškos kovos ir pratęsimo rezultatu 40:34 įveikusi Toronto „Aušrą“. Toronto komandai pergalės siekti pa-

dėjo nuo atsarginių žaidėjų suolelio audringai juos palaike ir patarimus savo miesto atstovams emociškai dalinęs NBA ir Lietuvos nacionalinės krepšinio rinktinės žaidėjas Jonas Valančiūnas, atvykęs į Washington su Toronto „Raptors“ komanda žaisti NBA reguliariojo sezono varžybų su vietos „Wizards“ komanda. Rungtynes dėl trečiosios vietos laimėjo Baltimore „Partizanų“ komanda, po ne mažiau dramatiškų nei finalas grumtynių 48:46 įveikusi JAV Valstybės departamento krepšininkus.

Po turnyro Lietuvos ambasadoje įvyko nugalėtojų apdovanojimo iškilmės, dalyvaujant specialiam vakaro svečiui Jonui Valančiūnui, kuris įteikė savo įsteigtus prizus geriausiems turnyro žaidėjams. Turnyro nugalėtojų ir prizininkų komandos buvo apdovanotos Lietuvos krepšinio federacijos, ŠALFASS ir LR ambasados Washington prizais.

Organizatoriai dėkingi tradicinio Lietuvos ambasados taurės krepšinio turnyro rėmėjams: JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybai, kompanijos „Nike“ atstovybei Vilniuje, įmonėms Tower Communications Expert, LLC iš Illinois valstijos, „Dadu New York Ltd.“ Iš New York, vienam geriausių praeityje Lietuvos krepšininkų, dabartiniam „Krepšinio ateities“ fondo vadovui Šarūnui Marčiulionui bei Wells Fargo Advisors, LLC (E. Brunswick, NJ filialo) brokeriui Laurynui R. Misevičiui.

URM inf.

Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV Ž. Pavilionis (dešinėje) ir J. Valančiūnas (trečioje eilėje per vidurį) su turnyro nugalėtojais New York „Geležinio vilko“ komanda.

Ludo Segers nuotr.

DAROME VISKĄ, KAD LIETUVIAI GALĖTŲ MUMIS DIDŽIUOTIS

Kartu su tėvynainiu Jonu Valančiūnu Houston „Rockets“ naujokas Donatas Motiejūnas sunkiai dirba, kad įrodytų, jog yra vienas ryškiausių Europos talentų NBA lygoje.

Tiesa, pirmieji mėnesiai už Atlanto lietuviui nebuvo lengvi. Jis ne tik turėjo įrodyti, jog yra vertas būti „Rockets“ komandos sudėtyje, tačiau taip pat kovoti su traumomis.

D. Motiejūno kelias nebuvo rožėmis klotas. „Man buvo nelengva vienu metu būti šaltų nervų, geros formos bei susikoncentruoti ties žaidimu. Kai treneris tavęs neišleidžia ant parketo, jautiesi sužlugdytas. Tampi ne tokiau konkurencingu, koku norėtum būti ir negali priprasti prie rungtynių ritmo“, – kalbėjo 22-ejų metų krepšininkas, duodamas interviu oficialiai FIBA svetainei.

„Sunkiai dirbau tiek treniruotėse, tiek NBA plėtojimosi lygoje, kad būčiau pasiruošęs, jei gaučiau galimybę. Šiuo metu jaučiuosi daug geriau nei prieš kelias savaites, kadangi mano triušas atsipirko ir gavau šansą parodyti, ką iš tiesų mokau“.

Nuo trijų iki aštuoniolikos minučių – taip pasikeitė D. Motiejūno praleidžiamas laikas aikštelėje. Viskas apsisvertė aukštyn kojomis.

„Treneris Kevin McHale manimi pasitiki ir aš tai jaučiu, tačiau tai nereiškia, jog nustosiu dirbti. Noriu įrodyti, jog galiu padėti komandai, – sakė aukštaūgis. Tai tik pirmas žingsnis link mano didžiosios svajonės – tapti svarbiu krepšininku NBA lygoje“.

2011 metais NBA naujokų biržoje Minnesota „Timberwolves“ pašauktas ir tuoj pat į Houston ekipą išmainytas krepšininkas yra laikomas vienu geriausių savo kartos Europos krepšininku.

„Žaisdamas Italijoje aš subrendau ir kaip žmogus, ir kaip žaidėjas. Mano buvę komandos draugai Trevizo „Benetton“ ekipoje Massimo Bulleri ir Sandro Ničević išmokė daug naudingų dalykų. Jie man parodė, kuriuo keliu eiti norint tapti geru krepšininku“.

Po dvejų metų Italijoje

lietuvis persikėlė į Gdynės „Asseco Prokom“.

„Lenkijoje įgijau puikios patirties. Turėjau galimybę žaisti Eurolygoje bei kartu su komanda laimėjau šalies pirmenybių titulą“, – kalbėjo D. Motiejūnas.

Dabar lietuvis dega noru padėti savo dabatinei komandai – Houston „Rockets“.

„Džiaugiuosi čia būdamas. „Rockets“ gretose turime James Harden, Jeremy Lin ir Omer Ašik – būrį talentingų vyrų. Houston klubo laukia šviesi ateitis“.

Kartu su Toronto „Raptors“ rungtyniaujančiais J. Valančiūnu bei Linu Kleiza D. Motiejūnas sudaro lietuviškąjį tercetą stipriausioje pasaulio lygoje.

„Darome viską, kad lietuviai galėtų mumis didžiuotis. Su Jonu mes neretai pasikalbame ir džiaugiuosi, kad šis sezonas jam toks sėkmingas. Jis yra labai talentingas“, – pagyrų negailėjo krepšininkas.

Iki 2013 metų Europos krepšinio čempionato Slovėnijoje liko keli mėnesiai ir D. Motiejūnas pripažino, jog džiaugtųsi, galėdamas būti Lietuvos rinktinės dalimi.

„Noriu žaisti už savo šalies rinktinę, tačiau viskas yra trenerio Jono Kazlausko rankose. Turime puikią kartą žaidėjų ir ateityje galime daug ką nuveikti“.

Eurobasket.lt

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Pentadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$250,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200th St.

Cleveland, OH 44119